

Justerat tisdagen den 14 januari 2003 beträffande §§ 7, 10, 11 samt § 21 punkten Val av styrelser för Södertälje sjukhus och Karolinska sjukhuset, i övrigt tisdagen den 28 januari 2003

Conny Andersson

Inger Linge

Tore Lidbom

§ 1

Inledning

Ordföranden förklarade sammanträdet öppnat.

Upprop förrättades varvid närvaro och frånvaro på grund av anmälda förhinder antecknades i enlighet med bilagda uppropslista, bilaga 1.

Fullmäktige godkände de anmälda förhindren.

§ 2

Kungörelse

Kungörelsen om fullmäktiges sammanträde utsändes den 2 januari 2003 till fullmäktiges ledamöter och ersättare och länsstyrelsen. Kungörelsen anslogs samma dag på landstingets anslagstavla.

Tillkännagivande om sammanträdet infördes den 7 januari 2003 i tidningarna på sätt fullmäktige beslutat.

Tillägg nr 1 till föredragningslistan anslogs den 10 januari 2003 på landstingets anslagstavla och utsändes samma dag till fullmäktiges ledamöter och ersättare.

Tillägg nr 2 till föredragningslistan anslogs den 13 januari 2003 på landstingets anslagstavla.

Det antecknades att sammanträdet utlysts i laga ordning.

§ 3

Justering

Att jämte ordföranden justera sammanträdet's protokoll utsågs förste och andre vice ordföranden.

Protokollet ska justeras senast tisdagen den 28 januari 2003.

§ 4

Anmälan av länsstyrelsens beslut att för tiden t o m den 31 oktober 2006 till ny ledamot i valkrets III efter Gabriel Romanus (fp) inkalla Karin Ekdahl (fp), dels till ny ersättare efter Karin Ekdahl utse Stina Morian (fp), dels till ny ledamot i valkrets N efter Lise-Lotte Berthrand (fp) inkalla Bo Johansson (fp), dels till ny ersättare efter Bo Johansson utse Lars Hedberg (fp), dels till ny ersättare i valkrets I efter Sergio Flores (fp) utse Marianne Dahlin-Rosberg (fp)

LS 0210-0470, LS 0211-0492, LS 0211-0513

Efter förslag från ordföranden lades anmälan till handlingarna.

§ 5

Tryggande av samt hantering av SL-koncernens pensionsutfästelser (förslag 1)

LS 0207-0326

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att fastställa förslag till finansieringsöverenskommelser avseende fördelning av pensionskostnader mellan landstinget och AB Storstockholms Lokaltrafik (AB SL), SL Infrateknik AB och Tågia AB

att uppdra åt landstingskontoret att för landstingets räkning teckna finansieringsöverenskommelser med AB Storstockholms Lokaltrafik, SL Infrateknik AB och Tågia AB

att trygga AB SL:s och dess dotterbolags pensionsutfästelser genom en borgen. Borgensåtagandet skall gälla så länge landstingets ägarandel av AB SL är oförändrat samt så länge respektive dotterbolag är helägt av AB SL. Detta skall ske som hittills utan avgift från landstingets sida

att dessa borgensåtaganden skall gälla under förutsättning av att AB SL och dess helägda dotterbolag tecknar samma kollektivavtal om pensioner som tecknats av landstinget (f n PFA) samt så länge bolagen använder sig av den av landstinget anlidade pensionsadministratören (f n KPA).

§ 6

Förlängning av konsortialavtal avseende ALMI Företagspartner AB för 2003 (förslag 2)

LS 0210-0464

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att förlänga det träffade konsortialavtalet mellan landstinget och ALMI Företagspartner avseende ALMI Företagspartner Stockholm AB att gälla till och med år 2003.

§ 7**Ram för Stockholms läns landstings samlade upplåning inklusive leasing (förslag 3)**

LS 0211-0504

Anf. nr 1

I ärendet yttrade sig landstingsråden Chris Heister, Birgitta Rydberg, Stig Nyman och Ingela Nylund Watz.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till m-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att fastställa en ram för Stockholms läns landstings samlade upplåning inklusive leasing på 40 000 000 000 kronor varav 34 000 000 000 kronor avser långfristig upplåning och leasingfinansiering

att uppdra åt AB Stockholms läns landstings Internfinans att verkställa nödvändig upplåning inom denna ram.

RESERVATIONER

M-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut till förmån för m-reservationen i landstingsstyrelsen.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

§ 8**Fastställande av revisionsreglemente för åren 2003-2006 (förslag 4)**

LS 0211-0530

Anf. nr 7

I ärendet yttrade sig landstingsråden Chris Heister, Birgitta Rydberg och Stig Nyman, Göran Hammarsjö, landstingsrådet Ingela Nylund Watz samt Mats Ifvarsson.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) återremiss av ärendet

3) avslag på återremissyrkandet

Återremissyrkandet togs först upp till behandling.

Ordföranden ställde propositioner om avslag respektive bifall till återremissyrkandet och fann att fullmäktige avslagit yrkandet.

Härefter ställde ordföranden proposition om bifall till landstingsstyrelsens förslag och fann att fullmäktige bifallit förslaget.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att fastställa förslag till revisionsreglemente för åren 2003 – 2006.

RESERVATIONER

M-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut till förmån för återremissyrkandet.

§ 9

Arvoden till ledamöter och ersättare i revisorsgruppema I – III samt revisorskollegiet (förslag 8)

LS 0301-0048

Fullmäktige beslutade att ta upp rubricerade ärende till behandling vid dagens sammanträde.

Fullmäktige beslutade härefter

att årsarvoden och sammanträdesersättning skall utgå till ledamöter och ersättare i revisorsgrupperna I – III samt revisionskollegiet enligt bilaga

att de justerade beloppen skall gälla fr o m 1 januari 2003.

Det antecknades att Karl-Axel Boström ej deltog i beslutet.

§ 10

Ändring av bolagsordningar (förslag 5)

LS 0212-0540

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att ändra bolagsordningen för Landstingshuset i Stockholm AB

att ändra bolagsordningarna för Huddinge Universitetssjukhus AB, Danderyds Sjukhus AB, S:t Eriks Ögonsjukhus AB, Folktandvården Stockholms län AB, AB Stockholms läns landstings Internfinans, Stockholm Care AB, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB samt Medicarrier AB.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

§ 11

Förlängning av borgensförbindelse för landstingsägda bolag vid leasingfinansiering av investeringar för år 2003 (förslag 6)

LS 0211-0518

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att gå i borgen såsom för egen skuld för landstingets helägda bolag vid leasingfinansiering av investeringar enligt förlängt ramavtal med SEB Finans om maximalt 450 000 000 kronor

att ingen borgensavgift därvid skall utgå.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

Besvarande av frågor

§ 12

Fråga av Birgitta Rydberg (fp) om för låg kapacitet inom förlossningsvården

LS 0211-0533

Anf. nr 17

Birgitta Rydberg har till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor ställt följande fråga:

I en intervju i Stockholmstidningen den 25 november 2002 framhåller Inger Ros att det skulle vara ekonomiskt oansvarigt att ha en allt för stor överkapacitet inom förlossningsvården. Vad som avses är den överkapacitet som behövs för att uppfylla platsgarantin eller göra det möjligt för den blivande modern att föda på klinik som hon valt själv.

Inger Ros uttalande innebär att den socialistiska majoriteten anser att det är naturligt att det finns en för låg kapacitet inom förlossningsvården. För att klara av säsongvariationer och för att uppfylla valfriheten inom förlossningsvården beräknar medicinska experter att det behövs en överkapacitet på upp till 10 %. Om det inte uppfylls riskerar de blivande mödrarna att hänvisas till andra kliniker inom och utom landstinget. Ett sådant system skapar en stor oro och osäkerhet hos blivande föräldrar.

Jag vill därför fråga sjukvårdslandstingsrådet Inger Ros:

Planerar ni medvetet för en för låg kapacitet inom förlossningsvården?

Frågan besvarades av landstingsrådet Inger Ros. Vidare yttrade sig landstingsrådet Birgitta Rydberg

§ 13

Fråga av Gunilla Helmerson (m) om äggdonation

LS 0301-0033

Anf. nr 24

Gunilla Helmerson har till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor ställt följande fråga:

Från den 1 januari 2003 är det tillåtet i Sverige med äggdonation. Stockholms läns landsting har avtal/överenskommelse med Huddinge sjukhus och Karolinska sjukhuset om IVF-behandling.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga sjukvårdslandstingsrådet Inger Ros följande:

Finns det tillräcklig beredskap i Stockholms läns landsting att ta emot de kvinnor som är behov av äggdonation?

Frågan besvarades av landstingsrådet Birgitta Sevefjord. Vidare yttrade sig Gunilla Helmerson

§ 14

Fråga av Margareta Cederfelt (m) om åtgärder för vård sökande personer från andra EU-länder

LS 0301-0038

Anf. nr 31

Margareta Cederfelt har till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor ställt följande fråga:

Nyligen har det som inte får inträffa skett, ett tvåårigt barn har på grund av byråkratiska regler och blankettiver inte erhållit akut hälso- och sjukvård vid Löwenströmska sjukhuset. Orsaken till krånglet var att föräldrarna före avresa från England till Sverige inte fyllt i blankett E 111.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande fråga till sjukvårdslandstingsrådet Inger Ros:

Är landstingsrådet berett att vidta åtgärder för att akut vård sökande personer från andra EU-länder på smidigt sätt skall ha möjlighet erhålla akut hälso- och sjukvård?

Frågan besvarades av landstingsrådet Inger Ros. Vidare yttrade sig Margareta Cederfelt.

§ 15**Fråga av Pia Lidwall (kd) om vårdprogram vid misstänkt barnmisshandel**

LS 0301-0041

Anf. nr 38

Pia Lidwall har till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor ställt följande fråga:

De senaste dagarnas tragiska händelser vad gäller misshandel mot barn har aktualiserat frågan om hur vården hanterar dessa frågor. Misshandelsfall är både svåra att upptäcka men också ohyggligt svåra att hantera känslomässigt.

På Astrid Lindgrens barnsjukhus har man utarbetat ett vårdprogram med checklista som hjälp och stöd för personalen när man får in misstänka fall av barnmisshandel.

De är synnerligen viktigt att man så snart som det är möjligt kan upptäcka barnmisshandel då dessa barn finns i en miljö där de är mycket utsatta. Omsorgen om medmänniskor som saknar förmåga eller ork är mycket angeläget.

Jag vill ställa följande enkla fråga till sjukvårdslandstingsrådet Inger Ros:

Tänker Du se till att alla kliniker som tar emot barn har liknande vårdprogram för att snabbt upptäcka misshandelsfall?

Frågan besvarades av landstingsrådet Birgitta Sevefjord. Vidare yttrade sig Pia Lidwall.

§ 16**Fråga av Andres Käärik (fp) om nedvärdering av erfarenhet och kompetens**

LS 0301-0042

Anf. nr 45

Andres Käärik har till landstingsrådet för personalfrågor ställt följande fråga:

Landstingsstyrelsen har i december beslutat att alla ibland annat sjukvårdsförvaltningen som har fyllt 59 år ska kunna sluta att jobba och ändå erhålla lön från landstinget med 75 % alla år fram till ordinarie pensionsålder. Detta beräknas kosta landstinget ca 180 Mkr. Det är ett häpnadsväckande slöseri med skattepengar. Dessutom innebär beslutet att trogna medarbetares kompetens förnekas och föraktas.

Jag vill därför fråga ansvarigt personallandstingsråd:

Anser du att tjänstemän som uppnått 59 års ålder inte utför något produktivt arbete?

Frågan besvarades av landstingsrådet Lars Dahlberg. Vidare yttrade sig Andres Käärik.

§ 17

Fråga av Chris Heister (m) om beslutet att omedelbart uppvakta regeringen om skatteutjämnningen

LS 0301-0032

Anf. nr 52

Chris Heister har till landstingsrådet för finansfrågor ställt följande fråga:

På landstingsfullmäktige den 26 november 2002 beslutade ett enigt fullmäktige ”att Stockholms läns landsting omedelbart uppvaktar regeringen med syfte att få till stånd en förändring i utjämningsystemet”. Detta var ett mycket tydligt beslut som förpliktar.

Stockholms läns landsting har de senaste åren drabbats mycket hårt av den socialdemokratiska regeringens utjämningskatt. Under den mandatperiod vi nu lämnar bakom oss har kostnaden för utjämningskatten sammanlagt uppgått till över 11 miljarder kronor. Denna straffbeskattning är inte bara orsaken till att landstinget brottas med ett underskott, den har resulterat i en orimlig skattehöjning som gett länets invånare Sveriges högsta landstingskatt. Därtill har värdefulla resurser gått sjukvården och kollektivtrafiken förlorade.

Bara i år beräknas utjämningskatten kosta landstingets skattebetalare 5,3 miljarder kronor. Det innebär en kostnad på nära 15 miljoner kronor om dagen. Åren vi har framför oss innebär ingen ljusning. Tvärtom pekar alla prognoser i riktning mot att utjämningskatten kommer att slå ännu hårdare mot landstinget.

En landstingsledning som vill företråda invånare och skattebetalare i vårt län måste ta frågan om utjämningskatten på största allvar. En förändring av utjämningskatten är inte bara avgörande för den ekonomiska utvecklingen i Stockholms läns landsting. Den är också av största vikt för alla de skattebetalare som i dag tvingas betala tusentals kronor i extra skatt.

Med hänvisning till ovanstående vill jag fråga finanslandstingsrådet Ingela Nylund Watz:

Har majoriteten tagit initiativ till och därmed uppfyllt landstingsfullmäktiges beslut att omedelbart uppvakta den socialdemokratiska regeringen för att få till stånd en förändring av utjämningskatten?

Frågan besvarades av landstingsrådet Ingela Nylund Watz. Vidare yttrade sig landstingsrådet Chris Heister.

§ 18**Fråga av Maria Wallhager (fp) om iskalla bussar från Tyresögaraget**

LS 0212-0586

Anf. nr 59

Maria Wallhager har till ordföranden i SL:s södra regionstyrelse ställt följande fråga: Tidiga bussavgångar från Tyresögaraget brukar, i vintertid, betyda iskalla bussar, som exempelvis buss 801. Från busspassagerare vet vi att det inte är ovanligt att chaufförerna kör med handskarna på.

Att förbättra kvalitet och service är en ständigt pågående process. I resenärernas behov, krav och önskemål ligger att SL inte ska erbjuda iskalla bussar. De nya bussarna som skall köpas in måste testas ordentligt i vårt klimat. Om våra garage inte klarar kylan, bör SL göra något. Det får inte vara så att trafiken inte klarar Stockholms normala årstidsvariationer, elförsörjningen måste fungera etc. Om bussarna står varmt ger det bättre drift, en bra miljö för trafikanterna och en bättre arbetsmiljö för personalen.

Jag vill därför fråga ordföranden för SL:s Södra regionen Christina Lyngå

Kommer Du att se till att passagerarna har varma bussar?

Frågan besvarades av ordföranden i SL:s södra regionstyrelse Christina Lyngå. Vidare yttrade sig landstingsrådet Maria Wallhager.

Besvarande av interpellationer**§ 19****Interpellation 2002:11 av Cecilia Carpelan (fp) om stöd till våldtagna kvinnor**

LS 0212-0538

Anf. nr 65

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige beslutade den 11 december 2002 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 2.

Landstingsrådet Birgitta Sevefjord hänvisade till det skriftliga svaret. I ärendet yttrade sig Cecilia Carpelan, landstingsrådet Birgitta Sevefjord, Eivor Karlsson, Gunilla Helmerson, Christina Berlin, Boel Carlsson samt Håkan Andersson.

§ 20**Interpellation 2002:12 av Birgitta Rydberg (fp) om biobankslagen ska tillämpas i Stockholms läns landsting**

LS 0212-0545

Anf. nr 76

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige beslutade den 11 december 2002 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 3.

Landstingsrådet Inger Ros hänvisade till det skriftliga svaret. I ärendet yttrade sig landstingsråden Birgitta Rydberg och Inger Ros samt Margareta Blombäck.

Valärenden

§ 21

Vissa fyllnadsval samt *bordlagda val* (förslag 7)

LS 0206-0266, 0210-0443, 0457, 0211-0480, 0529, 0534, 0212-0565, 0574

Fullmäktige beslutade att medge befrielse för Pia Lindberg (s) från uppdraget som ledamot i landstingsfullmäktige, valkrets SO samt för Mats Pertoft (mp) från uppdraget som ledamot i landstingsfullmäktige, valkrets SV.

Fullmäktige valde härefter enligt valberedningens förslag

Övervakningsnämnden Stockholm Norr för tiden 2003-2006

Ledamot

m Bordlägges (efter E Klingström)

Landstingshuset i Stockholm AB för tiden 2003-2006

Ledamöter

Ersättare

s	Anders Lönnberg	s	Dag Larsson
s	Lars Dahlberg	s	Ingela Nylund Watz
s	Anna Berger Kettner	s	Tomas Rudin
v	Måns Almqvist	v	Brit Rundberg
mp	Bengt Cedrenius	mp	Åke Askensten
m	Chris Heister	m	Elwe Nilsson
m	Margareta Cederfelt	m	Charlotte Broberg
fp	Andres Käärik	fp	Carl-Anders Ifvarsson
kd	Stig Nyman	fp	Lennart Rohdin

Ordförande

1:e vice ordförande

2:e vice ordförande

s Anders Lönnberg s Anna Berger Kettner fp Andres Käärik

Styrelsen för Södertälje sjukhus intill utgången av 2003

Ledamöter

- Lena Östman
- Sture Palmgren
- Christel Wiman
- Tjia Torpe
- Ulf Henricsson

Ordförande

- Lena Östman

Styrelsen för Karolinska sjukhuset intill utgången av 2003

Ledamöter

- Kurt Norberg
- Anders Milton
- Sicci Aghili
- Bordläggges
- Bordläggges

Ordförande

- Kurt Norberg

Punkten val av styrelser för Södertälje- och Karolinska sjukhuset förklaras omedelbart justerad.

Revisorskollegiet för tiden 2003-2006

Ledamöter

Ersättare

v	Thomas Magnusson	v	Britta Båvner
		m	Gerhard Rundquist
		kd	Lars Nordqvist

Revisorsgrupp I för tiden 2003-2006

Revisorer

Revisorsersättare

m	Gerhard Rundquist	v	Bordläggges

Ledamöter

Ersättare

- Lennart Låftman	- Lennart Hallgren
- Hillevi Rosenquist	- Ingemar Ziegler
- Nils Wilborg	

Stiftelsen Centrum för Bioteknik för tiden 2003-2006

Ledamot

- Bordlägges

Stiftelsen Centrum för Strukturbiokemi för tiden 2003-2006

Ledamot

- Bordlägges

Landstingsförbundets kongress för tiden 2003-2006

Ombud

Ersättare för ombud

m Chris Heister	m Charlotte Broberg
m Christer G Wennerholm	m Hans-Erik Malmros
m Elwe Nilsson	m Boris von Uexküll
m Marie Ljungberg Schött	m Olle Reichenberg
m Filippa Reinfeldt	m Elisabeth Dingertz
m Margareta Cederfelt	m Eva Öhbom Ekdahl
m Lena Cronvall Morén	m Ibrahim Adan
m Lars Joakim Lundquist	m Bo Ehlin
m Gunilla Helmerson	m Margareta Ling Vannerus
m Mikael Freimuth	m Bordlägges
	m Bordlägges
	m Bordlägges

Observatörer

Fullmäktige bordlade valet av tre observatörer till kongressen den 5-8 maj 2003

Stiftelsen Göransgården för tiden 2003-2006

Ersättare

- m Bordlägges

Ericastiftelsen för tiden 2003-2006

Ledamöter

v Bordläggdes

Stiftelsen Stockholms läns äldrecentrum för tiden 2003-2006

Ledamöter Ersättare

v Marianne Ramström mp Bordläggdes

Övervakningsnämnden Stockholms Centrums andra för tiden 2003-2006

Ledamöter Ersättare

v Bordläggdes s Barbro Engdahl

Övervakningsnämnden Stockholm Söder för tiden 2003-2006

Ledamöter Ersättare

mp Bordläggdes s Anita Hansson
v Bordläggdes**Övervakningsnämnden Stockholm Norr** för tiden 2003-2006

Ledamöter Ersättare

s Bordläggdes mp Bordläggdes

Stockholms läns museum för tiden 2003-2006

Ledamöter Ersättare

v Herta Fischer mp Bordläggdes
kd Lotta Sjöman

Stockholms läns Hemslöjdsförening för tiden 2003-2006

Ersättare

v Bordläggdes

Vira bruk för tiden 2003-2006

Ersättare

kd Gillis Sangell

Förbundsstyrelsen för Socsam i Haninge för tiden 2003-2006

Ledamöter

Ersättare

v Bordläggdes

mp Bordläggdes

Skattenämnden för skattekontor Stockholm 1 för tiden 2003-2006

Ledamöter

s Bordläggdes

s Bordläggdes

s Bordläggdes

s Bordläggdes

kd Lennart Franklin

Skattenämnden för skattekontor Stockholm 2 för tiden 2003-2006

Ledamöter

s Holger Forsström

s Bordläggdes

v Bordläggdes

fp Ulla Beckman

fp Bordläggdes

kd Ulla Wienberg

kd Ingemar Johansson

Skattenämnden för skattekontor Stockholm 3 för tiden 2003-2006

Ledamöter

v Bordlägges
fp Hans Rutberg
kd Britt-Louise Ulander
kd Sten-Eric Westin

Skattenämnden för skattekontor Spånga för tiden 2003-2006

Ledamöter

v Bordlägges
v Bordlägges
m Bordlägges
m Bordlägges
m Bordlägges
fp Birgitta Fridlund
fp Viktor Flores
kd Eva Borggren
kd Sigvard Adler

Skattenämnden för Haninge för tiden 2003-2006

Ledamöter

fp Vera Renfelt
fp Ragnar Hultgren

Skattenämnden för Norrtälje för tiden 2003-2006

Ledamöter

s Bordlägges
v Bordlägges

Skattenämnden för Södertälje för tiden 2003-2006

Ledamöter

s Bo Fredriksson
s Hans Zander
s Bordlägges
v Bordlägges
m Bordlägges

Skattenämnden för Företagsskattekontor 2 och Projektkontoret för tiden 2003-2006

Ledamöter

mp Bordlägges
kd Stig M Wahlsten
kd Ronald Findin

Skattenämnden för Företagsskattekontor 3 för tiden 2003-2006

Ledamöter

s Inga-Lisa Nyman
s Hanne Ringström
s Bordlägges
fp Bordlägges
kd Hans Nord

Skattenämnden för Företagsskattekontor 4 för tiden 2003-2006

Ledamöter

s Carl-Ivar Jacobsson
s Magnus Pettersson
s Bo Fredriksson
s Bordlägges
v Bordlägges
fp Lennart Mörner
fp Gustaf Lundin
kd Reidar Martinsson

Skattenämnden för Företagsskattekontor 5 för tiden 2003-2006

Ledamöter

s Bordlägges
s Bordlägges
v Bordlägges
v Bordlägges
fp Kerstin Höjjer Lindqvist
fp Bordlägges
kd Anders Simonsson

kd Carl Melin

Skattenämnden för Företagsskattekontor 6 för tiden 2003-2006

Ledamöter

s Bordlägges
s Bordlägges
s Bordlägges
s Bordlägges
s Bordlägges
mp Bordlägges
fp Åke Holm
kd Lennart Näsström
kd Lorraine Langer
kd Adel Randqvist

Skattenämnden för Företagsskattekontor 7 för tiden 2003-2006

Ledamöter

s Bordläggess
fp Åke Holm
fp Ragnhild Cassel
kd Gunilla Edelstam

**Skattenämnden för skattekontor Riks revisionskontor Riks och
koncernrevisionskontoret** för tiden 2003-2006

Ledamöter

v Bordläggess
v Bordläggess
v Bordläggess
v Bordläggess
mp Bordläggess
mp Bordläggess
fp Anders Okeijn
fp Lars Hansson
fp Bordläggess
kd Gunvi Hubler

**Skattenämnden för Processkontoret revisionskontor 1 och 2 samt
projektkontoret** för tiden 2003-2006

Ledamöter

s Bordläggess
v Bordläggess
mp Bordläggess
fp Kurt Seidel
fp Bordläggess

Länsrätt för tiden 2003-2006

Nämndemän

s Göte Nilsson
s Stig Johansson
s Bernt Grönblad
s Bordläggess

s Bordläggess
s Bordläggess
s Bordläggess
s Bordläggess
s Bordläggess
s Bordläggess
kd Manuel Marshall

Svea Hovrätt för tiden 2003-2006

Nämndemän

s Hans Zander
s Kjell Häggkvist
s Bordläggess
s Bordläggess
s Bordläggess
s Bordläggess
v Bordläggess
v Bordläggess
v Bordläggess
fp Margareta Forsell

Kammarrätt för tiden 2003-2006

Nämndemän

m Miles Reutercrona

Fastighetsdomstol för tiden 2003-2006

Nämndemän

s	Bo Erlandsson	m	Agneta Schmitterlöw
s	Bordläggess	m	Britt-Marie Ellis-Nygren
s	Bordläggess	m	Olof Wahlgren
s	Bordläggess	m	Henrik Isoz
s	Bordläggess	m	Solveig Fröberg
s	Bordläggess	m	Cecilia Westin
s	Bordläggess	m	Bordläggess
s	Bordläggess	m	Bordläggess
s	Bordläggess	m	Bordläggess
v	Bordläggess	m	Bordläggess
v	Bordläggess	m	Bordläggess

mp	Clarence Bohlin	m	Bordläggges
m	Ari Ohlsson	m	Bordläggges
m	Örjan Lid	m	Bordläggges
m	Patrik Hamilton	fp	Martin Sjödebrand
m	Issa Antar	fp	Solveig Staffas

m Gerhard Rundquist kd Karl-Ingemar Rudenlöv
m Björn Schödin kd Basem Beseda

Almi Företagspartner i Stockholm AB från ordinarie bolagsstämma 2003 intill nästa ordinarie bolagsstämma 2004

Revisor Revisorsersättare
s Niklas Rengen Bordlägges

Mälardalstrafik AB från ordinarie bolagsstämma 2003 t o m ordinarie bolagsstämma 2004

Revisor Revisorsersättare
s Göran Dahlstrand Bordlägges

Förbundsstyrelsen för Socsam i Haninge för tiden 2003-2006

Revisor Revisorsersättare
s Siv Blomqvist Bordlägges

Landstingets donationsfonder för tiden 2003-2006

Revisor Revisorsersättare
s Niklas Rengen Bordlägges

Val av en auktoriserad revisor och en auktoriserad revisorsersättare bordlägges

Stockholms läns allmänna försäkringskassa för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2003

Revisor Revisorsersättare
s Kenneth Strömberg s Göran Hammarsjö
Bordlägges Bordlägges

Stockholms läns hemslöjdsförening för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2003

Revisor Revisorsersättare

s Siv Blomqvist Bordlägges

Stiftelsen Vira Bruk för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2003

Revisor Revisorsersättare

s Göran Dahlstrand Bordlägges

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2003

Revisor Revisorsersättare

s Kenneth Strömberg Bordlägges

Sophiahemmets sjuksköterskeskola för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2003

Revisor

s Göran Hammarsjö

Stockholms Konserthusstiftelse för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2003

Revisor Revisorsersättare

s Göran Hammarsjö Bordlägges

Stockholms läns Museum för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2003

Revisor Revisorsersättare

s Gunilla Jerlinger Bordlägges

Val av en auktoriserad revisor och en auktoriserad revisorsersättare bordlägges

Stiftelsen Stockholms läns äldrecentum för tiden 2003-2006

Revisor

Revisorsersättare

Val av en auktoriserad revisor och en auktoriserad revisorsersättare bordlägges

Nya motioner

§ 22**Anmälan av motioner**

LS 0301-0103, 0117, 0119, 0120, 0122, 0125-- 0130

Nr 2003: 01 av Margareta Cederfelt (m) om hushållsnära tjänster

Nr 2003:02 av Christer G Wennerholm (m) och Margareta Cederfelt (m) om avknoppningar och skapande av lika villkor inom tandvården i Stockholms län

Nr 2003: 03 av Christer G Wennerholm (m) och Filippa Reinfeldt (m) om en strålbehandlingsklinik på Danderyds sjukhus

Nr 2003:04 av Birgitta Rydberg m fl (fp) om att utveckla närsjukvården

Nr 2003:05 Birgitta Rydberg (fp) om att inrätta en äldrepsykiatrisk enhet i norra länsdelen

Nr 2003:06 av Birgitta Rydberg m fl (fp) om läkemedelsinformation

Nr 2003:07 av Birgitta Rydberg m fl (fp) om utbyggnad av den avancerade hemsjukvården

Nr 2003:08 av Christer G Wennerholm (m) och Filippa Reinfeldt (m) om fortsatt förnyelse inom förlossningsvården

Nr 2003:09 av Christer G Wennerholm (m) och Marie Ljungberg Schött (m) om utvidgning av vårdgarantin att gälla även inom psykiatri

Nr 2003:10 av Marie Ljungberg Schött (m) om åtgärder för att öka antalet organdonationer

Nr 2003:11 av Margareta Cederfelt (m) om förebyggande av fallolyckor bland äldre

Motionerna remitterades till landstingsstyrelsen för beredning.

Nya interpellationer

§ 23

Anmälan av interpellationer

LS 0212-0572, 0301-0035--0037, 0039, 0040, 0043, 0044

Nr 2002:13 av Jan Liliemark (fp) om bättre MRSA-bekämpning

Nr 2003:02 av Stig Nyman (kd) om den stora upphandlingen

Nr 2003:03 av Andres Käärik (fp) om tjänstemannaorganisationen för ägarutskottet

Nr 2003:04 av Birgitta Rydberg (fp) om förbättrad vård av narkomaner

Nr 2003:05 av Marie Ljungberg Schött (m) om förutsättningar vid egenregianbud

Nr 2003:06 av Stig Nyman (kd) om förutsättningar vid egenregianbud

Nr 2003:07 av Birgitta Rydberg (fp) om fri etablering av husläkare

Nr 2003:08 av Andres Käärik (fp) om genomförande av näringsministerns förslag om utökad beställning av öppen hjärtsjukvård på Karolinska sjukhuset

Interpellationerna skall besvaras vid nästa sammanträde.

Avslutning

Ordföranden avslutade sammanträdet kl 12.37

Vid protokollet

Peter Freme

Yttranden vid Stockholms läns landstingsfullmäktiges möte den 14 januari 2003

§ 7 Ram för Stockholms läns landstings samlade upplåning inklusive leasing (förslag 3)

Anförande nr 1

Landstingsrådet Heister (m): Herr ordförande! I dag har vi fått svart på vitt när det gäller landstingets upplåning. Trots Ingela Nylund Watz upprepade löften i valrörelsen kan vi inte se någon ljusning för landstingets ekonomi de kommande åren. Tvärtom kommer vi att se de ekonomiska problemen fördjupas.

Det här kunde vi se redan i samband med budgethanteringen före jul då vi fick en föraning om vad som komma skall. Vi får en gigantisk skattehöjning med 1:30 kr, vilket kommer att göra det svårt för väldigt många människor i vår region. Trots denna gigantiska skattehöjning som man har lagt på länets invånare kommer landstinget att gå med underskott, och man blundar för det allvarliga problemet med utjämningskatten som är ett gigantiskt problem för landstinget och dess invånare.

Konsekvenserna ser vi alltså nu. Landstingets låneskuld växer under åren framöver. I kronor räknat kommer vi att se att majoriteten har lagt upp låneplaner på närmare 10 miljarder kronor fram till 2005. Men uppenbarligen räcker det inte med det utan nu ska ramen för den samlade upplåningen utökas till 40 miljarder kronor. Exklusive leasingfinansiering utökas alltså låneramen för landstinget från 16 miljarder till 28 miljarder kronor. Det innebär att man öppnar för lånemöjligheter som är tre gånger större än det nu uttalade lånebehovet. Det kan bara finnas en förklaring till det, som vi ser det. Det är att man vill bädda för en låneutveckling som är än värre än den som man redovisade i budgeten. Och landstingets låneskuld kommer att öka mer än ni uppenbarligen hittills har vågat erkänna.

Det är visserligen insiktsfullt att man direkt efter nyår inser konsekvenserna för landstinget av sin politik. Men det är ett vägval som vi inte tycker är särskilt lugnande utan helt enkelt tvärtom. Dagens beslut är en fingervisning om vad vi kan förvänta oss under de kommande åren. Man kommer inte från vänstermajoritetens sida att vidta de nödvändiga åtgärder som krävs för att kunna rädda länets invånare från ytterligare skattehöjningar. Man kommer inte heller att angripa den grundläggande orsaken till underskottet. I stället får vi återigen bevis på att man accepterar den accelererande utjämningskatten.

Majoriteten tänker alltså inte låna mer pengar för att investera i sjukvård utan man tänker låna mer pengar för att de facto skicka dem till andra landsting. Notan för den här politiken, som vi anser vara Stockholmsfientlig, får invånarna i den här regionen stå för. Det bäddar alltså för nya skattehöjningar eller nedskärningar den dag de här lånen ska återbetalas. Ingen som påstår sig företräda invånarna i den här regionen kan tycka att den här utvecklingen är acceptabel. Ingen kan tycka att detta är att betrakta som en långsiktigt hållbar utveckling.

Med det vill jag yrka avslag på landstingsstyrelsens förslag och bifall till den moderata reservationen.

Anförande nr 2

Landstingsrådet R y d b e r g (fp): Ordförande, landstingsledamöter! Jag yrkar för Folkpartiets del bifall till landstingsstyrelsens förslag. Den upplåning som nu föreslås bygger på den budget som faktiskt är antagen. Vi har lagt fram ett annat förslag, men det har fallit. Det beklagar vi. Men den upplåning som nu föreslås har ett samband med den skatt vi betalar till andra landsting. Upplåningen kunde ha varit mycket mindre om ni i majoriteten hade varit mer kraftfulla när det gäller att försöka påverka för att få en förändring av skatteutjämningsystemet. Där väntar vi fortfarande på era initiativ. Vi har inte sett dem ännu.

Men nu är läget som det är. Den budget med flerårsberäkningar som har lagts fram innebär en ökning av låneskulden från drygt 8 miljarder till drygt 18 miljarder. Det här kommer att bli dyrt för länets invånare när räntorna ska betalas. Därför kan man verkligen ställa frågan: När tänker ni agera mot regeringen? I november var ni beredda att medverka till en uppvaktning av regeringen om skatteutjämningsen. När vi lade fram ett sådant yrkande stödde ni det. Är ni beredda att agera mot de orimliga effekter på vår upplåning som skatteutjämningsen ger och som vi nu ser effekten av?

Trots vår kritik av er passivitet när det gäller skatteutjämningsen kommer vi att rösta för ramen för samlad upplåning med de summor ni föreslår. Vi konstaterar att det annars finns risk för att vi inte kan betala löner till vårdpersonalen. Och det alternativet vore värre.

Anförande nr 3

Landstingsrådet N y m a n (kd): Herr ordförande! Vi yrkar bifall också från Kristdemokraternas sida till landstingsstyrelsens förslag i det här ärendet. Vi räknar med att vi ska kunna följa utvecklingen på ett nära sätt.

Jag vill instämma i det som har sagts av de två tidigare talarna när det gäller skatteutjämningsen. Det måste till utomordentligt beslutsamma åtgärder för att komma i dialog med regeringen och inte avvakta utredning på utredning. Jag tycker att de förhållanden som gäller i det här avseendet är uppenbara nog för att omedelbart inleda den här dialogen. Frågan kommer upp lite senare med anledning av en enkel fråga.

Verkligheten är ändå det vi måste utgå från, och jag har förstått i tidigare kontakter med finanskontoret att de låneramar som här föreslås är nödvändiga för att landstinget ska kunna fungera. Därför vårt bifall till förslaget från landstingsstyrelsen.

Anförande nr 4

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktigeledamöter! Jag yrkar naturligtvis bifall till landstingsstyrelsens förslag i ärendet och hälsar med tillförsikt den insiktsfullhet som till någon del kommer till uttryck i Birgitta Rydbergs och Stig Nymans inlägg.

Jag måste faktiskt säga att jag tycker att det är ganska beklagligt att framför allt Moderata samlingspartiet har valt att läsa de här för övrigt mycket välskrivna handlingarna med utgångspunkten att hitta första möjliga konfrontationstillfälle när det handlar om synen på den ekonomiska politiken. Inte minst de senaste fyra åren, som vi nu har lämnat bakom oss, borde tarva något mindre bokstäver i den politiska debatten, eftersom det är de fyra åren som lagt grunden till den ekonomiska situation landstinget nu befinner sig i. Det är under de fyra åren som underskottspolitiken har lagrats och skapat det skuldberg som vi nu måste påbörja en sanering av. Skillnaden mellan oss och den gamla majoriteten är att vi nu vill påbörja ett arbete som syftar till att skapa ökad stabilitet i verksamheternas ekonomiska förutsättningar, finansiera dem bättre, samtidigt som vi vill påbörja en diskussion om den verklighet vi lever i i vårt landsting relativt andra regioner i landet.

Låt mig för seriositetens skull ändå redovisa för landstingsfullmäktige vad detta ärende faktiskt innebär, vilket också framgår på ett mycket förtjänstfullt sätt av det tjänsteutlåtande som är skrivet i ärendet. Vi möjliggör nämligen att sammantaget visa både leasingfinansieringen och den samlade lånefinansieringen i den här typen av beslut. Genom att höja låneramen med 10 miljarder, som förslaget innebär, får vi också möjlighet att utnyttja låneinstrument på den internationella marknaden, vilket har blivit mer vanligt förekommande både i statliga myndigheter och i andra kommuner runt om i landet. Vi vill också utnyttja möjligheten att fortsätta ett gott samarbete med Europeiska investeringsbanken när det gäller de avtal vi har haft. Det är de sakliga skälen till att låneramen nu föreslås höjas till 40 miljarder kronor.

Precis som framgår av ärendet säger detta ingenting om vilken upplåning landstinget ska ha utan fastställer bara de ramar som det verkställande organet, i det här fallet Internfinans i landstinget, har möjlighet att agera inom och den finanspolicy som landstingsfullmäktige redan har fastställt.

Med detta yrkar jag bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Anförande nr 5

Landstingsrådet Heister (m): Herr ordförande! Landstingsstyrelsens ordförande tycker uppenbarligen att det är insiktsfull politik att höja låneramen till 40 miljarder och därmed ge en signal om att man kommer att låna mer de kommande åren. Det tycker jag är en mycket konstig definition av vad en insiktsfull politik handlar om.

Man säger också att det är beklagligt att Moderaterna nu tar första möjliga tillfälle till konfrontationspolitik. Men vi har ju till uppgift att tala om och skärskåda majoritetens politik. Det här innebär inte att ni lånar pengar till att betala löner till sjuksköterskor och läkare i sjukvården. Det innebär inte att ni lånar pengar för att göra investeringar i sjukvården eller ytterligare investeringar i kollektivtrafiken. Ni vill utöka låneramen för att kunna låna mer pengar för att kunna betala det underskott som är ett resultat av att landstingets stora problem är utjämningskatten, och de här pengarna kommer att skickas till andra landsting. Det tycker jag att det finns skäl att tala om från vår sida.

1:30 kr i skattehöjning, en gigantisk skattehöjning. Fortsatt underskott, trots att Ingela Nylund Watz lovade i valrörelsen att det minsann inte ska vara något underskott i landstingets ekonomi. Och nu ska man höja låneramen till 40 miljarder. Då säger hon: Men det här handlar inte om hur mycket vi ska låna upp. Men varför ökar man låneramen om det inte är så att man vill ge utrymme för att kunna låna mer pengar.

Det här visar ju på att vad än Ingela Nylund Watz sade i valrörelsen sitter hon där när hon konfronteras med verkligheten och tvingas betala mer pengar. Jag tycker att det är för jädligt rent ut sagt att vi för två månader sedan här i fullmäktige fattade ett beslut om att vi omedelbart skulle uppvakta regeringen för att komma till rätta med utjämningskatten och att ännu ingenting har hänt. Det har jag ställt en fråga om som vi får debatt om senare i dag.

Ordföranden: Innan vi ger ordet till Ingela Nylund Watz vill jag be ledamöterna att använda ett vårdat språk i talarstolen. Vi brukar lägga oss vinn om det.

Anförande nr 6

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker inte dra i gång någon ny allmänpolitisk ekonomisk debatt här, därför att ärendet handlar om att utöka landstingets låneram. Jag försökte redogöra för i mitt första inlägg, Chris Heister, varför vi vill göra det. Bakgrunden är att landstinget har en urusel ekonomi som kräver att vi faktiskt lånar pengar för att få våra verksamheter att gå runt. Skälet till att vi nu vill utöka låneramen med ett belopp som motsvarar 10 miljarder är

1. att vi ska få in hela bilden, också de leasingavtal vi har,
2. att vi vill möjliggöra användandet av den internationella lånemarknaden utifrån den finanspolicy som landstingsfullmäktige har haft och
3. att vi vill utöka våra möjligheter, upp till 2 ½ miljard, att utnyttja lån i Europeiska investeringsbanken.

Det är de sakliga skälen.

Däremot säger detta beslut ingenting om hur hög upplåningen kommer att bli. Det är vårt resultat i det politiska arbetet som i slutändan av varje år kommer att avgöra hur hög den faktiska upplåningen blir. Genom det här beslutet ger vi nu vår egen internbank

möjlighet att arbeta med flera olika instrument för att se till att våra finansiella kostnader kan minska. Det är den stora poängen med detta ärende.

Jag fortsätter att yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag.

§ 8 Fastställande av revisionsreglemente för åren 2003-2006 (förslag 4)

Anförande nr 7

Landstingsrådet **H e i s t e r** (m): Herr ordförande! I landstingsstyrelsen yrkade vi på återremiss av detta ärende. Det gör vi nu också. Vi gör det mot bakgrund av de synpunkter som har framkommit i revisorskollegiet från de moderata ledamöterna.

Man säger i landstingsstyrelsen från majoritetens sida att syftet med omorganisationen är att stärka revisionen och skapa mer ändamålsenliga arbetsformer. Vi tycker att förslaget till organisation inte lever upp till det. Tvärtom ser vi att det kommer att bli en försvagning av revisionen mot bakgrund av den nya organisation som nu antagits för landstinget.

Vi vill, precis som man har sagt i revisorskollegiet, ha ett större krav på samordning och helhetssyn i revisionen. Det innebär också att man ska kunna arbeta både mer samordnat och mer flexibelt. Det är mot den bakgrunden som vi vill ha en organisation som bygger på att man väljer *en* revisorsgrupp. Sedan får revisorerna själva bestämma på vilket sätt man vill organisera sitt arbete för att bäst leva upp till de krav som vilar på revisionen.

Det kan också konstateras att våra ledamöter i revisorskollegiet har pekat på att man starkt kan ifrågasätta om det här förslaget överensstämmer med kommunallagens krav, eftersom den föreslagna grupp 2 jämfört med landstingsstyrelsens förslag till strukturorganisation inte kommer att revidera verksamheten inom någon nämnds verksamhetsområde. Det finns också skäl att titta närmare på detta.

Vi tycker alltså att man ska ha en enda revisorsgrupp, att den ska bestå av nio ledamöter och nio suppleanter och att man sedan som sagt själv får komma överens om på vilket sätt man vill arbeta, precis som man har gjort när det till exempel gäller landstingsstyrelsen. Där har man valt att gå den vägen att man arbetar med utskott. Så skulle också revisionen kunna arbeta.

Det är mot den bakgrunden vi yrkar återremiss av ärendet och vill att man ska återkomma med ett nytt förslag i enlighet med de synpunkter jag här har fört fram.

Anförande nr 8

Landstingsrådet **R y d b e r g** (fp): Ordförande, landstingsledamöter! Vi har tidigare i den här talarstolen lyft fram att vi gillar det sätt som revisionen har börjat arbeta på, att ta fram rapporter med analyser som även riktar sig framåt. När det gäller det beröm vi har gett tycker jag att vi ska ha i bakhuvudet att man gör en del bra saker, man tittar inte

bara i backspeglarna för att se hur mycket pennor och arbetsmaterial som har förbrukats. Det har kommit många intressanta analyser som har varit till glädje.

Samtidigt vill jag också säga att det har kommit en del rapporter som faktiskt har varit rätt tveksamma i sin kvalitet. Därför har vi påtalat det i det här ärendet. Det är tre rapporter som jag särskilt vill nämna.

Det var en ganska allvarlig kritik mot husläkarfrågan och fri etablering för bara några månader sedan, där revisorerna helt har missuppfattat vilket beslut fullmäktige hade fattat. Vi hade ett fullmäktigebeslut i den dåvarande borgerliga plattformen om fri etablering av husläkare. Ändå går revisorerna ut och säger att Norra Stockholms sjukvårdsområde har brutit mot sina befogenheter. De hade inte rätt att fatta den här typen av beslut. Att ingen i den borgerliga majoriteten eller i övrigt inom landstinget reagerade berodde på att vi uppfattade att Norra Stockholms sjukvårdsområde var mycket framsynt och försökte genomföra den politik som vi ville att man skulle göra. Då kommer revisorerna och säger att de har brutit mot regelverket. Helt fel. Det är inte så att några läkare överklagar och tycker att det här är fel, att man borde ha upphandlat för att alla läkare skulle behandlas på samma sätt. De skulle ha rätt att få det här avtalet om de ville etablera sig på de villkor som sjukvårdsområdet hade lämnat. Det var ett problem där vi fick en felaktig analys.

Ett annat handlade om den kritik som fanns mot Västra sjukhuset, Bromma sjukhus. Där påstår man helt felaktigt att personalen när den tog över det här sjukhuset fick mycket bättre ersättning och bättre villkor än de två landstingsdrivna enheterna. Då hade man inte tagit reda på hur det var. Ersättningen till S:t Görans och Sabbatsbergs geriatriska kliniker höjdes faktiskt samtidigt till samma nivå för att alla tre klinikerna skulle få lika goda villkor med den ökade vårdtyngd och det ökade uppdrag som man lade på dem. Slarv från revisorerna att inte ens kolla det.

Slutligen var det en BB-rapport där man granskade hur många öppna förlossningssalar man hade. Där var det ganska tveksamma jämförelser. Det var inte möjligt att dra de slutsatser man gjorde. Man blandade äpplen och päron.

Det är skälet till att vi när vi har sett de här tre rapporterna har velat markera att det måste vara lite bättre kvalitetskontroll av revisorsrapporterna. Vi vill skicka med till revisorskollegiet och revisorsgrupperna att kvaliteten bör förbättras. Sedan tycker vi att det är bra att det kommer sådana här rapporter som är framsynta, med lite nya pigga analyser. Men det får inte vara slarv som det har varit i några rapporter.

Anförande nr 9

Landstingsrådet Nyman (kd): Ordförande, ledamöter! När det här ärendet hanterades av revisorskollegiet och kom till vår kännedom var jag inledningsvis kritisk till förslaget. Nu har jag haft tillfälle att läsa igenom reglementet ordentligt. För det första yrkar vi från Kristdemokraterna bifall till landstingsstyrelsens förslag i ärendet. För det andra vill jag påpeka att vi instämmer i Folkpartiets särskilda uttalande i

landstingsstyrelsen. Jag har för mig att vi anmälde det där, men det står inte i protokollet. Det kan rättas till nu.

Det är ingen tvekan om, det tror jag att jag har sagt varje år när revisionsrapporterna har varit föremål för behandling här i fullmäktige, att jag har uppskattat den vägledning som de flesta av de här rapporterna faktiskt ger till en regerande majoritet. Med de undantag som Birgitta Rydberg var inne på nyss står jag fast vid det. Det är en utomordentligt viktig och angelägen läsning.

Nu ska väl landstinget snart komma i gång i sin nya organisation, och det återstår att se om det här reglementet kan få effektiv funktion eller inte. Det är väldigt svårt att bedöma i förväg eftersom verksamheterna inte är i gång. Men i allt väsentligt, när det gäller hälso- och sjukvård i varje fall, är det landstingsstyrelsens agerande och sedan dess utskott som ska granskas. Men det är möjligt att revisorerna har kommit fram till att det här är den effektiva vägen. Vi får väl vänta något år. Det ska ju gå ett år innan den nya organisationens verksamhet revideras. Det här kommer säkert att visa sig.

För övrigt tycker jag inte att det är något alldeles revolutionerande förslag man kommer fram till, att ha tre grupper i stället för alternativförslaget en grupp. Det angelägna är ju att revisorerna väljer att följa verksamheten på ett sådant sätt att rapporterna också fortsättningsvis blir precis så vägledande som är revisionens egentliga funktion för landstingsfullmäktige.

Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Ordföranden: Ordet går till Göran Hammarsjö. Jag ska upplysa fullmäktige om att Göran nu inte är ledamot av fullmäktige men han är revisor, och revisorerna har rätt att yttra sig i ärenden som rör revisionens arbete.

Anförande nr 10

Göran Hammarsjö (s): Herr ordförande, ledamöter! Skälet till att jag har begärt att få yttra mig i den här frågan står ganska klart efter några av de tidigare inläggen. Annars är det inte så vanligt att revisorerna går upp i talarstolen, men en reglementsfråga är av stort intresse. Varför? Jo, det är faktiskt så att ni nu ska fastställa revisorernas rättesnöre för vår verksamhet de kommande fyra åren. Därför tycker jag att det är angeläget att få kommentera det särskilda uttalande som Folkpartiet lämnade vid landstingsstyrelsens behandling av ärendet och som kd nu har slutit upp bakom också.

Många av er är nya i rollen som landstingsledamöter, och jag menar att det kan finnas skäl att något särskilt kommentera det här utlåtandet och några punkter i det. Det gör jag i egenskap av ordförande i 2002 års revisorsgrupp 2 som har att granska all sjukvård i landstingets verksamhet.

Låt mig börja med inledningen av uttalandet. Där är vi fullständigt överens. Det är viktigt att kvalitetssäkra revisorernas arbete. För oss är det en ledstjärna, kvalitet i arbetet. Det sker fortlöpande genom interna och externa uppföljningar. Under 2002 – bland annat

betingat av organisationsfrågan – har vi genomfört en omfattande granskning av vår egen verksamhet liksom vårt utnyttjande av konsulter. Jag vet inte om ni tänker på det i vanliga fall men vi omsätter ungefär 26 miljoner på ett år.

Utöver kvalitetssäkring finns det tyvärr inte någonting i uttalandet som jag kan instämma i. Från början hade jag tänkt nöja mig med att ge er ett exempel för att inte ta upp fullmäktiges tid med detaljer. Men inläggen här kräver ytterligare några kommentarer. Det jag hade tänkt börja med är ett påstående som finns i uttalandet: Privata entreprenörer har ofta utsatts för kritik. Svaret tycker jag är entydigt: Landstingsrevisorerna granskar inte privata entreprenörer, följaktligen föreligger ingen kritik. Så enkelt är det. Det är klart att man blir något förvånad när man läser sådana påståenden.

Det revisorererna gör är att granska nämnder och styrelser och deras agerande i samband med bland annat upphandlingar, det vill säga att dessa sköts enligt lagar och förordningar. Det gäller processerna kring upphandlingarna och i vissa fall resultatet av upphandlingarna, det vill säga om landstingsmedel används på ett effektivt sätt. Det är en av våra primära uppgifter. Därför arbetar vi oss igenom de här frågorna och kommer fram till vissa resultat som ibland återfinns i rapporterna som det hänvisas till. Det är i runda tal ett hundratal rapporter per år.

Vi går vidare. Låt mig konstatera att texten, exemplen i uttalandet, berör aktiviteter som, vilket landstingsrådet Nyman mycket riktigt pekade på, är hänfödda till 2002 års verksamhet och därmed den slutrevision som ska redovisas här i tinget i april månad. Då kommer det måhända att finnas möjligheter att till och med gå in på fördjupade genomgångar av de här punkterna.

Innan jag avslutar mitt inlägg vill jag kommentera de tre punkter som Birgitta Rydberg tog upp. Husläkarfrågan, som var kopplad till Norra Stockholms sjukvårdsområde, gällde ett initiativ att släppa etablering fritt fram i Hässelbyområdet. Norra Stockholms sjukvårdsområde har hanterat våra synpunkter på sitt sammanträde, om jag minns rätt, den 16 december. Eller hur, Maria Wallhager? Förlåt den direkta frågan, men jag får en nick som bifall. Där har förvaltningen för Norra Stockholms sjukvårdsområde enligt det utlåtande som jag har sett helt hållit med oss från revisionens sida. För övrigt har inte någon etablerat sig, men det är en annan femma.

Västra sjukhuset hanterades också på Norra Stockholms sjukvårdsområdes möte den 16 december förra året. Det hör till pjäsen att vi från revisionsgruppen inte har kunnat hantera det ännu. 2002 års revision pågår fram till april. Alltså är det bara att konstatera att det man säger i Folkpartiets särskilda uttalande gäller ett yttrande som inte är färdighanterat. Revisionen, revisorsgrupp 2, har inte tagit ställning definitivt. Det kan vi inte göra förrän vi har fått svaren. Men av förvaltningens yttrande framgår det att förvaltningen i alla delar ställer sig bakom såväl de fakta som redovisas i rapporterna som de synpunkter som i övrigt framförs i rapporten. Vad gäller indexuppräknningen som en del av kostnadseffekterna säger man från förvaltningens sida att justeringen även ledde till en ökad ram för nuvarande geriatrik i Stockholm.

Jag tror att Birgitta Rydberg har varit för tidigt ute i sin slutsats på det här området.

Sedan gäller det förlossningssalar. Det tycker jag är ett exempel på en underlåtenhetssynd från i det här fallet hälso- och sjukvårdsnämnden när det gäller att hantera svaren. Jag ska, herr ordförande, inte dra alla detaljer, men vi kan konstatera att vi gjorde en bedömning på 2001 års underlag, redovisade detta i ett underlag för granskning och kontroll, en rutin som alltid sker i umgänget med förvaltningarna och nämnderna, och begärde så småningom – vi skickade ut det den 24 april förra året – ett svar från HSN. Vi fick svar i oktober. Det är klart att det då har hänt någonting under tiden. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen svarar utifrån ett underlag som vi inte har reviderat.

Det här hanteras i olika sammanhang och det kommer att finnas i rapporten för dem som vill ta del av den. Men jag kan ge er en bit. Det gäller förlossningssalar. Jag fattade att det var det Birgitta Rydberg hänvisade till. De var 66 stycken 1995 – jag redovisar nu konsultrapporten – och är 61 stycken 2001. Det var alltså 2001 som vi kunde revidera. Sedan kommer under 2002 den nya enheten BB Stockholm. Det är den som finns på Danderyd. Den var i full drift, och man fick ett tillskott på sex salar. Då blir det balans. Jag förstod faktiskt inte riktigt vad Birgitta Rydberg ville säga med det här. Men om hon menar att vi har försökt att konstra till antalet förlossningssalar och annat och inte varit korrekta är vi helt oense. Jag menar med andra ord, herr ordförande, att man i det särskilda uttalandet inte har någon grund för sina påståenden. Det är måhända oriktigt av mig att påstå att jag skulle kunna hålla en längre föreläsning, för det får man inte i sådana här sammanhang, men ibland är lusten väldigt stark.

Avslutningsvis, herr ordförande, kan jag nämna att ingen av mina revisionskolleger i grupp 2 har gett uttryck för de påståenden som återfinns i det särskilda uttalandet. Än en gång, skälet till att jag begärde att få ordet var att det kom en hanteringshistoria i ärendegången med det här uttalandet som gjorde att vi från revisionens sida inte hade någon möjlighet att agera. Jag begärde att få agera som jag har gjort i egenskap av revisor. Det är nämligen så att varje revisor är en enskild myndighet. Så jag har talat för mig själv men är samtidigt ganska säker på att jag har huvuddelen av revisorerna bakom mig. Jag ser till och med att en folkpartirevisor sitter och ler så gott i salen.

Anförande nr 11

Landstingsrådet R y d b e r g (fp): Jag lyssnade med intresse. Det är tydligen väldigt svårt för Göran Hammarsjö att säga: Jag är ledsen, vi har gjort ett misstag, vi ska försöka se till att vi inte upprepar det. Jag trodde att han skulle säga det, men han gjorde inte det.

Göran Hammarsjö har ägnat sig åt lite slängiga uttalanden. Du minns säkert din egen kritik mot Storvretens privata husläkarmottagning när de försökte locka husläkare som var anställda någon annanstans. Det var så fult och fel att en privat mottagning försökte locka husläkare som fanns anställda någon annanstans inom landstinget.

Över huvud taget utsätts privata entreprenörer ofta för kritik. Även om ni inte ska granska de privata utförarnas verksamhet så granskar ni faktiskt avtalen och de politiska besluten. När du nu påstår att det var fullt och fel med geriatriken och att Bromma har fått förmånligare villkor har du inte tagit reda på alla fakta, Göran Hammarsjö. Sanningen är att Bromma sjukhus, som det heter i dag, fick ett utökat uppdrag inom geriatriken när det gällde hemsjukvården och äldreteamen. Samtidigt lade man på ett utökat uppdrag på Sabbatsbergs och S:t Görans geriatriska kliniker så att de också skulle bilda geriatriska team som kunde göra hembesök och ge en utökad hemsjukvård. Därför att uppdraget förändrades fick alla tre klinikerna en ökad kostnadsersättning jämfört med vad de hade haft tidigare.

När du påstår att tjänstemännen i Norra Stockholms sjukvårdsområde inte alls har instämt i den kritik som vi har fört fram utan att de har ställt sig bakom era synpunkter när det gäller fri etablering av husläkare är det ingen bild som vi känner igen. Vi förstår inte riktigt hur du läser tjänsteutlåtanden. Det är inte så att man tycker att revisorerna hade helt rätt. Tvärtom!

När det gäller BB-sjukvården vill jag bara påminna om att BB Stockholm faktiskt var i gång redan hösten 01 med den första verksamheten och i full fart på nyåret 02. Det finns inte med i er rapport. Möjligtvis borde ni ha känt till att det här var på gång.

Anförande nr 12

Göran Hammarsjö (s): Birgitta Rydberg! Det här börjar bli bottenapp. Jag sade nyss att vi kände till BB Stockholm. Jag sade också att vi hade reviderat en period under 2001. Jag sade dessutom att vi i texten hade markerat tillägget med sex platser. Du får vara vänlig och lyssna på hela anförandet och inte bara ha ditt eget spår i skallen.

Anförande nr 13

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag vill yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag i det här ärendet.

Precis som Göran Hammarsjö sade i diskussionen med Birgitta Rydberg är det viktigt att notera, inte minst för alla ledamöter som är nya i landstingsfullmäktige, att det är landstingsfullmäktiges organ revisionen som vi nu ska ge spelregler. Det är då också viktigt att kunna konstatera att det i det beredningsarbete som har försiggått i revisionen finns en mycket bred enighet mellan samtliga partier utom Moderata samlingspartiet, som i praktiken vill avskaffa revisionen och upphandla all verksamhet, om hur verksamheten ska kunna bedrivas på ett sätt som gör att fullmäktige även framdeles får goda underlag till vägledning för hur man ska bedöma nämnders och styrelsers förvaltningar och fullmäktiges beslut. Den väg som revisionen nu föreslår och som vi har hanterat i landstingsstyrelsen bedömer revisionens breda majoritet själv ger ändamålsenlighet i det sätt den nya organisationen ska kontrolleras och revideras på.

Återigen bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 14

Landstingsrådet Heister (m): Herr ordförande! Jag hade inte tänkt begära replik, men när jag hör Ingela Nylund Watz synpunkt måste jag ändå göra det.

Det finns något så försåtligt i att hon säger att Moderaterna vill avskaffa revisionen därför att man vill ha ett effektivt revisionskontor. Det är precis tvärtom. Vårt skäl till att yrka återremiss av det här ärendet är ju att vi vill ha en kraftfull revision. Det är det som gör att vi vill ha en enda revisorsgrupp. När vi nu får den nya organisationen, som vi egentligen är emot, får man en mycket mer central funktion för landstingsstyrelsen där mycket kommer att avgöras. Då tror vi att det också krävs att man har en kraftfull revision som kan möta upp detta. Därför vill vi ha en revisorsgrupp som sedan får avgöra hur den vill arbeta. Dessutom vill vi ha ett effektivt kontor där man kan köpa upp kvalitetstjänster när det gäller revisionen.

Efter att ha lyssnat på den här debatten – det är inte så att jag har varit med tidigare – efter att ha lyssnat på Göran Hammarsjö, efter att ha lyssnat på Birgitta Rydberg och andra blir jag än mer övertygad om att det gäller att kvalitetssäkra revisionen framöver. Då är vårt förslag en bättre väg att gå än det föreliggande förslaget från majoriteten i landstingsstyrelsen.

Försök inte med den här typen av försåtliga uttalanden! Det handlar inte alls om det, Ingela Nylund Watz. Det handlar om att stärka revisionen, se till att den får kvalitet, se till att den gör det som revisionen ska göra.

Anförande nr 15

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag försöker inte alls vara försåtlig i den här diskussionen. Jag kan bara konstatera två saker med det sätt som Moderaterna agerar i den här frågan. Det ena är att den kraftfullhet som Chris Heister pratar om är hon alldeles ensam om i sitt Moderata samlingsparti. Kraften i det här förslaget ligger i den breda enigheten mellan samtliga partier utom Moderaterna. Så förslaget är egentligen rätt tandlöst, eftersom det inte kommer att gå igenom.

Det andra är att jag, som har deltagit i landstingsfullmäktiges arbete under förra perioden och följt landstingsfullmäktiges arbete ganska nära perioden dessförinnan, vet att Moderaterna i själ och hjärta helst vill ha mycket begränsad förtroendemannarevision, precis som på annat håll i landet, och en betydligt större andel upphandling av externa konsulttjänster. Det är vad Moderaterna egentligen vill.

Ordförande! Jag vill också yrka avslag på återremissyrkandet.

Anförande nr 16

Mats Ifvarsson (fp): Jag är den folkpartist som Göran Hammarsjö syftade på. Jag sitter som vice ordförande i revisorsgrupp 2, sjukvårdens revision. Jag sitter också i revisorskollegiet, och jag har varit med och jobbat fram förslaget till nytt reglemente.

Jag måste instämma med de föregående talarna, bland annat Ingela Nylund Watz. Det är en mycket kraftfull revision som vi har och även får. Jag har faktiskt haft möjlighet att följa revisionens arbete i väldigt många år, sedan början av 80-talet. Jag har följt verksamheten och sett hur revisionen utvecklats på ett mycket positivt och bra sätt. Det ska vi fortsätta med, och vi ska föra en god dialog med förvaltningar och presidier som vi har gjort tidigare. Revisionen har dessutom fått en ökad betydelse i och med att det har kommit till en ny lagstiftning inom revisionsverksamheten som gör att revisionen också får ökad möjlighet att agera snabbt.

Vad gäller det som Göran Hammarsjö tog upp om det förslag som Folkpartiet lade fram i landstingsstyrelsen vill jag upplysa om att jag har fört det vidare till revisionsdirektören som kommer att ta till sig detta och naturligtvis se över det.

Sedan vill jag också säga att vi har ett väldigt bra revisionskontor i landstinget som gör ett oerhört bra jobb. Men vi handlar upp en hel del. Ungefär 40–50 procent är privata konsulter. Jag tycker att det är en väl balanserad avvägning vi har i dag.

§ 12 Fråga av Birgitta Rydberg (fp) om för låg kapacitet inom förlossningsvården

Anförande nr 17

Landstingsrådet Ros (s): Ordförande, fullmäktige! Birgitta Rydberg har frågat mig om vi medvetet planerar för en låg kapacitet i förlossningsvården. Bakgrunden till frågan är en artikel i Stockholmstidningen.

Det enkla svaret på frågan är naturligtvis nej. Vi kommer inte att dra ned på kapaciteten inom förlossningsvården. Vi har tvärtom sett till att öka förlossningsvårdens resurser för att klara den i framtiden och för att det kaos som har varit ska kunna undvikas i framtiden.

Det viktigaste löfte som vi vill ge till alla blivande föräldrar är att alla ska erbjudas en bra och trygg förlossning innanför länsgränsen. Ingen ska bli tvungen att åka långt för att föda utanför länet. Vi ska även i fortsättningen ha en viss överkapacitet inom förlossningsvården; det behövs för att klara topparna när antalet födslar är mycket stort.

Därmed anser jag att jag har svarat på frågan.

Anförande nr 18

Landstingsrådet Rydberg (fp): Jag ber att få tacka dig för svaret, Inger Ros. Jag blev lite häpen när jag före jul läste en intervju i Stockholmstidningen där du sade att ni inte planerade att ha en viss överkapacitet. Om de blivande föräldrarna ska ha möjlighet att välja BB och om man ska kunna klara säsongvariationerna måste man ha en överkapacitet på 10–15 procent i förlossningsvården. Men jag uppfattar att du nu tar

avstånd från de meningar som lades i munnen på dig i intervjun i Stockholmstidningen, och det tycker jag är bra.

Men i ditt svar i dag lovar du att alla ska erbjudas förlossning innanför länsgränsen, och du talar om att ni ska ha viss överkapacitet, men du berör inte alls vad ni avser att göra för att öka kapaciteten i år. På Södersjukhuset tillkommer platserna på Storken, och vi vet att det har varit en lång process för att Södersjukhuset ska kunna öppna flera platser. Den historien känner vi väl till: Efter ett flerårigt arbete tillkommer de platserna nu i höst.

Ökningen av antalet förlossningsplatser på Huddinge sjukhus har varit en väldigt seg process. De ökningarna som nu håller på att genomföras där är inte alls i den storleksordning som Sydvästra sjukvårdsområdet hade önskat och har försökt få till stånd. Att åstadkomma en helt ny klinik på Huddinge, som det antydde i en artikel i Dagens Nyheter i går, lär ta tid – i varje fall ett par år – och vi behöver nya platser snabbt.

Vi fick nya förlossningsprognoser i oktober som pekade på – inte en ökning med 500 förlossningar per år utan med 1 500 förlossningar. Det ställer nya krav på snabb aktivitet för att få fram fler förlossningsplatser, om man ska kunna erbjuda alla förlossning inom länet, som du Inger Ros säger.

Vi vet att Akademiska sjukhuset vill ta emot färre mammor från Stockholm än man gör i dag, för att antalet förlossningar i Uppsalalandstinget ökar. Vi vet också att vi nu har haft en del mammor som har fött på semesterorten, men ska vi kunna räkna med att de fortsätter med det? Du säger, Inger, att vi ska erbjuda dem förlossning inom länet.

Om färre ska åka till Akademiska sjukhuset och färre ska föda på semesterorten och vi samtidigt ska klara ökningen med 1 500 förlossningar om året måste vi ha flera platser!

Anförande nr 19

Landstingsrådet R o s (s): Ordförande, fullmäktige! Låt oss först klara ut vad som stod i Stocken, Birgitta. Jag intervjuades tillsammans med en blivande mamma under ungefär en halvtimme av Stockholmstidningen. Jag konstaterade också att slutsatsen var något olycklig utifrån det här resonemanget. Det ser ut som om vi hade klarat ut det nu.

Det är bara någon månad sedan vi antog en budget här i fullmäktige. Där har den nya majoriteten utökat resurserna för förlossningsvården med 60 miljoner kronor. Det tycker jag är ett stort framsteg jämfört med hur det var under den tidigare borgerliga majoriteten. När ni hade majoritet hade ni som utgångspunkt att cirka tio procent skulle föda utanför länet för att ni skulle klara förlossningsvården. Den absolut första garanti vi vill ge är: Man ska kunna känna trygghet att man får föda inom Stockholmsregionen.

Vi har alltså avsatt pengar dels för Storken, dels för att öka antalet förlossningsplatser. I övrigt pågår ett mycket intensivt arbete för att få fram korrekta siffror för hur antalet förlossningar ökar. Vi får olika signaler, vilket jag tycker känns lite böligt. Siffrorna

måste naturligtvis snabbt komma fram för att vi sedan ska kunna ta nästa steg, som gäller var en ny klinik ska planeras.

Jag är lika väl medveten som du om att det tar lång tid att planera en klinik. Men det är ju viktigt att ha ett faktiskt underlag så att vi vet var det bästa stället att lägga den kliniken är. Den frågan lär vi få återkomma till, eftersom du här i fullmäktige har ställt en interpellation eller väckt en motion om att ni i Folkpartiet vill ha den kliniken på S:t Görans sjukhus.

Anförande nr 20

Landstingsrådet R y d b e r g (fp): Vi hade en hel del problem att klara förlossningsvården under förra mandatperioden. Vi skulle hantera en situation där två förlossningskliniker var nedlagda. Där finns en lärdom att dra, nämligen att det tar väldigt lång tid att bygga upp nya förlossningskliniker. Det är först under 2002 som vi har haft balans och klarat förlossningsvården på ett sätt som har känts anständigt.

Mot den bakgrunden vet vi hur lång tid det tar att bygga upp nya kliniker. Jag blev väldigt bekymrad när jag i går läste Dagens Nyheter, där Birgitta Sevefjord skrev att man inte kommer att klara att fixa en ny klinik under det här året. Om man redan i januari har gett upp hoppet om att klara det har man kanske inte så hög ambitionsnivå när det gäller att försöka få till stånd en ny klinik.

Precis som du sade, Inger, har vi velat slåss för att man snabbt ska få en ny klinik på S:t Göran. Där säger man att man behöver nio månader på sig för att få fram en ny klinik. Finns det möjlighet att en klinik kan öppna om nio månader ska vi vara väldigt intresserade av att förhandla om ett sådant avtal, i det här fallet med S:t Göran.

Sedan tror jag att vi kommer att behöva utökningar på Huddinge också på sikt. Men faktum är att det är i norra delen av länet som befolkningsökningen är störst och där förlossningarna ökar mest. Då är det mera näraliggande att försöka åstadkomma en klinik på S:t Göran än på Huddinge. Fördelen med S:t Göran är att det är väldigt kort avstånd till neonatalen på Astrid Lindgrens barnsjukhus, om det skulle hända någonting.

Jag efterlyser fortfarande uppgifter om vilka aktiviteter utöver Storken ni har planerat för att få fram fler platser i år, Inger.

Anförande nr 21

Landstingsrådet R o s (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker i och för sig att jag har svarat på det.

För en månad sedan behandlade vi budgeten här i fullmäktige. I den avsätter vi faktiskt resurser, dels för Storken, dels för utökade förlossningsplatser, och där ges det också ett väldigt tydligt uppdrag att snabbt få fram underlag som gäller var och hur vi ska kunna planera för en ny klinik. Arbetet med att utreda om vi ska kunna fatta beslut om

den nya kliniken inför 2004 eller 2005 pågår intensivt, och vi lär snabbt få anledning att återkomma till det.

Vi har alltså tagit en budget som ska garantera invånarna i Stockholms län en bra förlossningsvård, och den är trovärdig. Man kan ju inte bara ha ambitioner att genomföra bra saker – man måste också betala för dem. Vi har avsatt ekonomiska resurser för en utveckling av förlossningsvården.

När det gäller den nya kliniken i övrigt säger jag som jag sade i mitt tidigare inlägg: Vi lär få återkomma i den frågan, inte minst när vi här i fullmäktige behandlar den interpellation – eller om det var en motion – som du har skrivit.

Därmed anser jag att jag har svarat på den enkla frågan.

Anförande nr 22

Landstingsrådet R y d b e r g (fp): Ja, Inger Ros, du hänvisar till er budget där ni avsätter pengar, resurser. Men ni driver ju inte på för att få fram några nya platser – du talar bara om pengar.

Jag tycker fortfarande inte att du på ett rimligt sätt har besvarat frågan varför ni inte undersöker S:t Göransalternativet. Är det så att ni i det socialdemokratiska partiet är väldigt rädda för privat vård, rädda för det som sker i dag på S:t Göran, eller är det ert sällskap, Vänsterpartiet, som är den stora spärren för att det här ska komma fram?

Anförande nr 23

Landstingsrådet R o s (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att du lyssnar lite dåligt, Birgitta Rydberg. Jag har sagt i båda mina tidigare inlägg att vi driver den här frågan väldigt aktivt därför att vi tycker att den är viktig. Det har jag svarat vid båda tillfällena. Du kan väl lyssna på det jag säger. Det tycker jag faktiskt är viktigt för debatten.

Våra kamrater i Vänsterpartiet och vi gör ett väldigt gediget arbete i den här frågan. Det är inte alls så att Vänsterpartiet har någon annan uppfattning än vi här, utan vi driver på. Det är inte heller så att vi är så oerhört rädda för den privata kliniken S:t Göran. Det handlar om att vi ska kunna garantera mammornas säkerhet och trygghet, och det finns olika meningar om huruvida man kan göra det på St Göran, bland annat med tanke på akutsjukvården och neonatalvården. Jag vill därför återkomma till frågan var en ny klinik ska ligga.

§ 13 Fråga av Gunilla Helmerson (m) om äggdonation

Anförande nr 24

Landstingsrådet S e v e f j o r d (v): Ordförande! Frågan har ursprungligen ställts till sjukvårdslandstingsrådet Inger Ros, men eftersom det är jag som är ansvarig för barn- och ungdomshälsovården och kvinnohälsovården besvarar jag den.

Från den 1 januari 2003 är äggdonationer tillåtna i Sverige. Mot bakgrund av detta har Gunilla Helmerson ställt frågan: Finns det tillräcklig beredskap i Stockholms läns landsting att ta emot de kvinnor som är i behov av äggdonation?

Ja, jag bedömer att så är fallet. Men det finns ingen uppsjö av donatorer. Det har pågått intensiva förberedelsearbeten både på Karolinska sjukhuset och på Huddinge sjukhus inför lagändringen den 1 januari 2003. Men dagarna före jul – den 16 december tror jag det var – kom krav från Socialstyrelsen om att kvinnor som ska donera ägg måste hivtestas var sjätte månad. Det innebär tyvärr att det dröjer till i juni innan de första äggdonationerna kan genomföras.

Därmed anser jag att frågan är besvarad.

Anförande nr 25

Gunilla Helmerson (m): Jag tackar så mycket för svaret.

För närvarande finns det en intressekö på 110 kvinnor som vill ha den här hjälpen. Tre uppges redan vara klara med sina donatorer, och de kan möjligen ha kommit en bit på väg när det gäller hivtester och liknande, så att de kan få hjälp tidigare.

Men man kan kanske ändå vänta sig att det är betydligt fler än 110 som faktiskt önskar få den här hjälpen att bli mammor. Då undrar jag: Hur många kvinnor per månad räknar man med att sedan kunna hjälpa? Och hur lång tror du att kön kommer att bli?

Jag skulle gärna vilja veta vilken ambitionsnivå ni har när det gäller de här utredningarna och behandlingarna. Jag skulle också vilja veta om ni bedömer att det är tillräckligt många kvinnor i rätt åldersgrupp som kommer att anmäla sig som donatorer. Du har väl redan angett att du är lite osäker på det.

Min fråga är föranledd av det faktum att vi i Sverige är rätt dåliga på att donera både organ och annat. Det gäller också exempelvis plasma och blodgivning. Detta är man betydligt bättre på i Finland.

Anförande nr 26

Landstingsrådet Sevefjord (v): Du ställer ganska svåra frågor, som det inte går att besvara exakt just nu, men enligt vad jag vet finns det alldeles för få donatorer. Fem donatorer finns klara, har jag fått information om. Man bedömer på Huddinge och Karolinska att man skulle behöva 50–100 donatorer för att klara efterfrågan. Precis som du säger finns det en kö av kvinnor som redan i dag har anmält sig och genomgår undersökning och utredning för att kunna ta emot ägg från någon annan kvinna.

Enligt den information som jag har fått finns det en kö på 300 kvinnor totalt i landet. Karolinska sjukhuset uppger att man har en kö på 60–70 kvinnor som har anmält sig men som naturligtvis ännu inte är utredda och klara – det är uppenbarligen en lång och komplicerad process.

Din ursprungliga fråga var ju om jag tror att det finns en tillräcklig beredskap. Enligt vad jag förstår finns det en tillräcklig medicinsk beredskap på Huddinge sjukhus och Karolinska sjukhuset för att göra detta. Sedan kommer det förmodligen att vara problem framöver eftersom det, precis som du påpekar, ännu inte finns ett tillräckligt antal donatorer.

Anförande nr 27

Gunilla Helmerson (m): Då är vi i alla fall överens om det.

Då tror jag också att det är väldigt viktigt att detta blir känt och att man på något sätt kommer ut med de speciella telefonnummer som man avser att öppna och som kvinnor kan ringa för att anmäla sig som donatorer, för att sedan bli uppringda av en barnmorska, så att de som är intresserade av att anmäla sig också hittar en väg in i vården och kan få göra den insats som de är beredda att göra.

Sedan kan jag också konstatera att vi i Stockholms läns landsting ändå är lyckligt lottade som har Sveriges enda professor i assisterad befruktning, och så nära som på Huddinge sjukhus. Hon har lång erfarenhet också från Finland, där man är väldigt duktig på det här och där man också har hjälpt många svenska par att få en äggdonation, eftersom det inte har varit tillåtet här. Hon är en eldsjäl, och det borgar väl ändå för att man gör så gott man kan i arbetet med de här frågorna.

Anförande nr 28

Landstingsrådet Sevefjord (v): Vi verkar ju vara rörande överens i den här frågan, så det finns inga politiska motsättningar här.

Vad vi kan konstatera är då att det finns en kö av kvinnor som vill ha äggdonation. Den medicinska kompetensen finns. Lagförslaget har gått igenom. Det har uppstått en försening i och med det nya kravet att de som ska donera ägg måste hivtestas var sjätte månad – det försenar hela processen med åtminstone ett halvår. Där är vi överens. Problemet i dag är som jag ser det att det finns alldeles för få äggdonatorer.

Anförande nr 29

Gunilla Helmerson (m): Jag kan då bara väldigt kort konstatera att visst är det beklagligt att det dröjer ett halvår innan de flesta kan komma i gång, men vi ska väl ändå vara tacksamma att man gör de här testerna, så att man inte utsätter vare sig mammorna eller de blivande barnen för några risker i onödan. Tack för svaret!

Anförande nr 30

Landstingsrådet Sevefjord (v): Jag vill bara instämma i den avslutande repliken från Gunilla Helmerson.

§ 14 Fråga av Margareta Cederfelt (m) om åtgärder för vårdsökande personer från andra EU-länder

Anförande nr 31

Landstingsrådet Ros (s): Ordförande, fullmäktige! Margareta Cederfelt har frågat mig om jag är beredd att vidta åtgärder för att akut vårdsökande personer från andra EU-länder ska ha möjlighet att erhålla akut hälso- och sjukvård på ett smidigt sätt. Bakgrunden är ett fall vid Löwenströmska sjukhuset.

Mitt svar på din fråga, Margareta, är: ja. Byråkratiska rutiner får inte väga tyngre än akuta behov. Vi måste kunna garantera att akut vårdsökande får den vård de behöver när de vistas i Sverige, oavsett vilket land de bor i.

Visst är det så att all vård kostar pengar och måste betalas någon gång, och visst har patienter inom EU ett egenansvar för att ta med sig korrekta bevis för sin försäkringstillhörighet, men detta får inte bli ett hinder för den som är i akut behov av sjukvård. Landstinget har ett vårdansvar som gör att vi inte kan neka akut sjukvård oavsett nationalitet eller försäkringsstatus. Att avvisa en patient på sådana grunder är direkt fel och ett brott mot såväl bestämmelser i landstinget som hälso- och sjukvårdslagen.

Regelverken är alltså tydliga på denna punkt, och det som behöver förbättras är snarast informationen till personalen. Jag har påtalat detta behov för förvaltningen och har för avsikt att följa utvecklingen i framtiden. Det är angeläget att vårdsökande från andra EU-länder får den vård de har rätt till enligt de överenskommelser som Sverige har träffat med andra länder inom unionen.

Därmed anser jag att jag har svarat på frågan.

Anförande nr 32

Margareta Cederfelt (m): Fru ordförande! Jag ber att få tacka landstingsrådet Inger Ros för svaret.

Visst är det så att frågan grundar sig på den incident som inträffade under julhelgen, när ett barn avvisades från Löwenströmska sjukhuset. Men detta är faktiskt inte det enda fall i Stockholms läns landsting där det har uppstått problem med vårdsökande patienter från andra EU-länder som har avvisats. Det visar hur viktigt det är att inte bara följa utvecklingen.

Stockholms läns landsting är det största landstinget i Sverige och även det landsting där Sveriges huvudstad ligger – i Stockholm finns omfattande internationella kontakter och därmed ett stort antal besökare, som naturligtvis också har ett behov av hälso- och sjukvård. Det är därför viktigt att majoriteten i Stockholms läns landsting verkligen driver frågan. Det talas ju just om vikten av rörlighet när det gäller varor och tjänster,

och hälso- och sjukvård är en av de mest basala och viktiga frågorna i detta sammanhang.

Därför vill jag fråga landstingsrådet Inger Ros: Vad kommer majoriteten i landstinget att göra för att göra det lättare och smidigare för medborgare från andra EU-länder att få hälso- och sjukvård i Stockholms läns landsting när den är akut påkallad?

Anförande nr 33

Landstingsrådet R o s (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att jag till viss del svarade på det i mitt svar. Det här är naturligtvis inte det enda fallet – det är möjligt att det finns fler.

Jag blev också ganska upprörd när jag läste artikeln om den tvååriga flickan och tyckte att det här var väldigt konstigt. Den bild jag har fått är att praxisen i landstinget är sådan att medborgare från andra länder får den akuta vård de har rätt till. Det är då naturligtvis viktigt att informationen ut till alla som jobbar inom verksamheten på det här området är tydlig. Praxisen är att patienten får ett inbetalningskort och uppmanas att skaffa blanketten och att fakturan sedan regleras när blanketten kommit in. Det tillhör alltså inte vanligheten att avsaknad av blankett och pengar är hinder för att vårdsökande ska få akut vård.

Det här kommer jag naturligtvis – jag säger det som svar på din fråga – att fortsätta att följa. Jag tycker att det är precis lika viktigt som du, och det känns som om vi är väldigt överens i den här frågan.

Anförande nr 34

M a r g a r e t a C e d e r f e l t (m): Fru ordförande! Det är ju glädjande att höra att landstingsrådet Inger Ros ser frågan som viktig och kommer att följa den, men det jag efterfrågar är mer än ”följa” – att majoriteten i Stockholms läns landsting faktiskt ska ta initiativ och driva frågan för att göra det smidigare och underlätta, för att minska kravet på byråkrati och blanketter, för att det ska bli lättare för EU-medborgare att röra sig och inom EU kunna erhålla den typ av tjänster som är viktiga för ett fungerande liv och en garanti för att hälsan ska beaktas.

Inger Ros känner säkert till att det pågår ett arbete i regeringen där man just ser över och diskuterar med andra EU-länder för att underlätta kontakter mellan länderna när det gäller hälso- och sjukvård. Men som företrädare för det största landstinget är det viktigt att inte bara avvakta och följa utvecklingen utan att också vara drivande. Därför ställer jag frågan igen: Vad kommer Inger Ros att göra mer än följa utvecklingen för att underlätta för EU-medborgare att få akut hälso- och sjukvård i Stockholms läns landsting?

Anförande nr 35

Landstingsrådet Ros (s): Ordförande, fullmäktige! Vi kan ju hålla på och diskutera den här frågan fram och tillbaka. Jag tycker att jag har svarat på den. Jag vet inte om vi har olika uppfattningar om vad det är att ta initiativ. Om jag har lyft frågan till dem som arbetar med det här för att vi ska få ut en tydlig information till alla i verksamheten om vad det är som gäller och hur man ska hantera de här frågorna, tycker jag att det är att ta initiativ. Med det tycker jag att jag har besvarat den fråga som du har ställt.

När det gäller det arbete som regeringen och andra gör vill jag säga att vi naturligtvis kommer att ta upp också de frågorna när de kommer på bordet.

Jag tycker att jag har svarat på frågan nu.

Anförande nr 36

Margareta Cederfelt (m): Fru ordförande! Ja, Inger Ros har svarat på frågan. Hon tänker följa utvecklingen och se vad som händer. Men jag efterfrågar vad majoriteten kommer att göra. Hur kommer majoriteten i Stockholms läns landsting att agera aktivt?

Det här är en viktig fråga eftersom Stockholms läns landsting är det största landstinget. Stockholm, Sveriges huvudstad, har ett stort internationellt nätverk och ett stort antal besökare. Därför är det viktigt att frågan drivs. Jag återkommer till den saken med stor frenesi, och därför vill jag gärna ha ett utvecklat svar.

Anförande nr 37

Landstingsrådet Ros (s): Ordförande, fullmäktige! Det är trist tycker jag, Margareta, att du inte lyssnar på vad jag säger i en fråga där vi faktiskt är så överens. Du har läst i det skriftliga svaret att jag ska följa utvecklingen, men jag har också från talarstolen svarat att jag har tagit ett initiativ: det här är en information som måste ut och uppmärksammas på hela vårdsektorn. Det tycker jag är att ta ett initiativ. Den här frågan kommer nu faktiskt upp på dagordningen ute i verksamheten.

Jag säger än en gång att jag tycker att jag har besvarat din fråga.

§ 15 Fråga av Pia Lidwall (kd) om vårdprogram vid misstänkt barnmisshandel

Anförande nr 38

Landstingsrådet Sevefjord (v): Ordförande! Frågan är ursprungligen ställd till landstingsrådet Inger Ros, men eftersom det är jag som har ansvaret för det här området är det också jag som besvarar frågan.

På Astrid Lindgrens barnsjukhus har det utarbetats ett vårdprogram med checklista som hjälp och stöd för personalen när man får in misstänkta fall av barnmisshandel. Mot bakgrund av det och den debatt som har varit i tidningarna har Pia Lidwall ställt följande

fråga: Tänker du se till att alla kliniker som tar emot barn har liknande vårdprogram för att snabbt upptäcka misshandelsfall?

På detta vill jag svara följande.

Barn tas emot akut på fyra mottagningar: Astrid Lindgrens barnsjukhus, Danderyds sjukhus, Huddinge sjukhus och Sachsska barnsjukhuset på SÖS. De två sistnämnda är enbart barnmedicinska mottagningar, och barnkirurgiska fall hänvisas i första hand till Astrid Lindgrens barnsjukhus.

Inom hela barnhälsovården, alltså även inom BVC och MVC, arbetar man hittills i enlighet med en metodbok som utarbetades år 1999 och där det finns regler om hur personalen ska agera, inte bara vid misstänkt barnmisshandel utan också vid misstanke om att föräldrarna åsidosätter omsorgen om barnet över huvud taget.

Gradvis kommer man på Sachsska barnsjukhuset och Huddinge sjukhus att utveckla sitt arbete utifrån det vårdprogram som utvecklats på Astrid Lindgrens barnsjukhus av den så kallade MIO-gruppen.

Därmed anser jag att frågan är besvarad.

Anförande nr 39

Pia Lidwall (kd): Fru ordförande! Jag ber att få tacka så mycket för svaret.

Barnmisshandel är förmodligen inte en fråga som är partiskiljande. Det är någonting som skär rakt igenom märg och ben på oss alla. Det känns jobbigt att prata om, tycker jag. Icke förty så måste vi göra det.

Jag är glad över att du ser att det här är en stor problematik, Birgitta Sevefjord. Du svarar att man gradvis kommer att införa det här programmet också på de andra barnklinikerna. Det räcker tyvärr inte.

Det vårdprogram som i dag finns på Astrid Lindgren har tagits fram under tre års tid och var klart i november. Det har gjorts av en grupp som har jobbat på frivillig basis, därför att det här är så viktigt.

En av de viktigaste orsakerna till att många fall av barnmisshandel förblir oupptäckta är okunnighet bland läkare och annan vårdpersonal om de fynd och symtom som föranleder misstanke om barnmisshandel.

En kanske ännu viktigare faktor är de starka psykologiska försvarsmekanismer som gör att även erfarna läkare är obenägna att acceptera att det här sker. Därför är det så viktigt att det finns vårdprogram på alla barnkliniker. Det ger råg i ryggen till personalen när den ser någonting – då gör man extra undersökningar. Det ger också ett stöd till de barn som kommer in och som befinner sig i en utsatt position.

Jag vill därför fråga dig, Birgitta Sevefjord: Gradvis – vad betyder det? Kommer du att se till att det finns?

Anförande nr 40

Landstingsrådet *Sevefjord* (v): Det kanske inte var den bästa möjliga formuleringen, men vi skrev så, därför att vi har varit i kontakt med Sachsska barnsjukhuset och Huddinge sjukhus, och där säger man att man har påbörjat det här arbetet. Man har alltså tagit del av den manual som har utarbetats av MIO-gruppen, och nu skriver man om den för att använda den i arbetet på de här två klinikerna. Det var därför jag skrev ”gradvis”. Det är alltså ingenting som sker i morgon, men det är ett arbete som har påbörjats. Jag vet däremot inte i dag när de kommer att ha klarat av detta arbete, men det kan inte rimligtvis ta så lång tid, eftersom hela underlaget finns.

På Sachsska barnsjukhuset har en läkare ingått i det så kallade MIO-projektet, så han eller hon har redan all kunskap och information. Man skriver nu ett PM utifrån det arbete som har gjorts på Astrid Lindgrens sjukhus.

På Huddinge har man en grupp som arbetar med den här frågan, men i dag har man ingen skriven manual, säger man, men tänker göra precis som på Sachsska: Man ska utarbeta en promemoria utifrån MIO-gruppens resultat.

På Danderyd säger man att man ju remitterar de svåra fallen till Astrid Lindgrens barnsjukhus. Det är kanske inte tillräckligt, kan man väl säga.

Jag håller med om att barnmisshandel är en svår fråga, och den är också svår att diskutera, därför att den berör oss alla så djupt, oavsett om vi har barn eller inte; vi har alla barn i vår omgivning.

Att det finns en stor okunnighet och att det också finns psykologiska spärrar och försvarsmekanismer ute i vården är jag alldeles övertygad om. Vi bär ju själva på dem, och vi är inte annorlunda än läkare, sjuksköterskor och annan personal. Det är alltså viktigt att man tar tag i den här frågan.

Vårdprogram nämnde du också. Vad vi rent konkret skulle kunna göra – och vi skulle kunna göra det tillsammans – är att lyfta fram denna fråga i den medicinska programberedning som har ansvar för barn- och ungdomssjukvård och kvinnosjukvård, för att mycket snabbt följa upp och se vad som händer både på Sachsska barnsjukhuset och på Huddinge sjukhus i den här frågan.

Anförande nr 41

Pia Lidwall (kd): Det låter alldeles utmärkt om vi kan få upp det här på dagordningen i det medicinska programarbetet – i dag är det inte så. Då skulle jag dessutom vilja ställa en annan fråga till dig, eftersom du också tycker att det här är viktigt.

I vårdprogrammet säger man att man gärna vill anställa en sjuksköterska som koordinator, just för att kunna samla ihop all kunskap, att kunna jobba förebyggande på BVC, MVC och annat, och för att kunna samla på allt material som finns. Vi har nämligen en lag som säger att man är skyldig att anmäla när det finns misstanke om barnmisshandel, men i praxis är det svårt, eftersom man inte riktigt har kunskapen. Är du villig att beställa mer vård av barn som misshandlas i form av en sjuksköterska som koordinator?

Anförande nr 42

Landstingsrådet *Sevefjord* (v): Att ha en koordinator som samlar in information och har något slags helhetsbild av vad det finns för resurser och vad man gör i dag är väl ett alldeles utmärkt förslag. Jag kan inte tro att det kan knäcka vår budget om vi ser till att det finns en sjuksköterska med den funktionen framöver. Jag lovar dig att jag verkligen ska agera för att vi ska se till att detta sker ganska snart.

Anförande nr 43

Pia Lidwall (kd): Jag skulle tro att det här är den absolut bästa present som MIO-gruppen har fått – att de i dag får höra att man förmodligen kan anställa en koordinator som jobbar vidare med frågan och att vi får upp den på dagordningen i det medicinska programarbetet. Jag ber att få tacka så mycket för svaret!

Anförande nr 44

Landstingsrådet *Sevefjord* (v): Det medicinska programarbetet ska ju nu äntligen dra i gång, och eftersom det också är en partikamrat till mig som är ordförande i den programberedningen skickar jag med henne att detta är en fråga som hon omedelbart ska lyfta fram. Hon sitter här i salen nu och nickar också, så det ska säkert bli så. Vi återkommer framöver.

§ 16 Fråga av Andres Käärik (fp) om nedvärdering av erfarenhet och kompetens

Anförande nr 45

Landstingsrådet *Dahlberg* (s): Ordförande, fullmäktige! Andres Käärik har frågat mig om jag anser att tjänstemän som uppnått 59 års ålder inte utför något produktivt arbete. Som svar på frågan vill jag anföra följande.

Som ett led i att komma till rätta med den förfärliga ekonomiska situation som råder i landstinget efter fyra års återkommande stora budgetunderskott har den nuvarande majoriteten i landstinget beslutat omorganisera den centrala förvaltningen – detta för att åstadkomma en tydligare styrning av landstingets ekonomi. Ett förväntat resultat av detta är att flera tjänstemän blir övertaliga i den nya organisationen. Ett sätt att kombinera den förändringen med en ansvarsfull personalpolitik är att erbjuda avtalspension för dem inom förvaltningen som fyllt 59 år. Erbjudandet är just ett erbjudande och inget annat.

Samtidigt som det i och med omorganisationen uppstår övertalighet ser vi att det inom landstingets förvaltning finns ett stort framtida behov av nyrekrytering. Det hänger samman med den pensionspuckel som vi ser framför oss de närmaste 5–10 åren. Det är därför viktigt att omorganisationen inte leder till en situation där all nyrekrytering och erfarenhetsöverföring måste ske under ett fåtal år utan kan ske gradvis under en längre tidsperiod.

Jag tycker att det är oerhört viktigt att vi i samband med den förestående omorganisationen tar vara på all den erfarenhet och kompetens som finns hos vår personal. Det är självklart så att det hos den äldre delen av personalen finns ett stort samlat kunnande som vi inte klarar oss utan. Just därför vill vi göra omorganisationen på ett sådant sätt att det möjliggör kunskapsöverföring också till dem som ska arbeta i landstingets centrala administration om 10–15 år.

Anförande nr 46

Andres Käärik (fp): Jag tackar för svaret och tackar särskilt för att jag också fått en chans att titta på det i förväg.

Det är naturligtvis en hedervärd insats att försöka göra något åt landstingets kostnadsutveckling. Alla vet ju att den *egentligen* beror på en orättvis skatteutjämning, men det finns naturligtvis inslag i sjukvården där man har sett en lite för snabb kostnadsökning, löneglidning, för många hyrläkare och mycket annat. Det finns inte ett allmänt problem med för höga sjukvårdskostnader. Det finns ingen statistik som tyder på att vårt landsting skulle ligga illa till jämfört med andra landsting.

Om man då vill öka effektiviteten och få mera vård för pengarna handlar det om att förändra sjukvården – inte den centrala administrationen. Det handlar om att åstadkomma flera husläkare, mer tillgänglighet i hela sjukvården, mer närsjukvård – snabbare förändringar kort och gott. Det handlar om att åstadkomma mer styrning, inte mindre, mer aktiviteter för att nå de politiska sjukvårdsmål som landstinget har anledning att ställa upp – mer aktiviteter, inte mindre.

Av det drar den nya majoriteten slutsatsen att man ska göra sig av med 200 av de tjänstemän som ska leda det här arbetet i sjukvårdsförvaltningen och den centrala administrationen. På något sätt ska man alltså åstadkomma så otroligt mycket mer arbete med färre inblandade, till en kostnad av över 180 miljoner kronor. Det är ändå något häpnadsväckande.

Det måste betyda att majoriteten drar slutsatsen att det sitter ungefär 200 personer och motarbetar andra, som skulle kunna utföra det här arbetet mycket effektivare om de blev av med de här 200 som sitter i vägen som proppar. Det är ändå uttryck för en väldigt konstig syn på äldre och erfarna medarbetare, menar jag. Så kan det väl inte rimligen vara! Hur kan ni förklara att man ska kunna åstadkomma all denna ökade styrning genom att göra sig av med dem som faktiskt ska utföra jobbet?

Anförande nr 47

Landstingsrådet Dahlberg (s): Ja, Andres Käärik, det vi hoppas uppnå med den nya beställarorganisationen är en bättre samordning av beställararbetet och på det viset faktiskt bättre förutsättningar för att all den kompetens som finns också kan användas till att utföra ett bra arbete. Hur många som kommer att beröras vet vi inte i dag. Siffran 200 är tilltagen lite i överkant, skulle jag vilja säga. Men det får vi se så småningom.

Det viktigaste med den nya organisationen är att den riggas för att fungera bra, och det är det som vi har som ett rättesnöre i dialogen internt med landstingets tjänstemannaledning. Vi måste se till att den nya organisationen fungerar bra. Den andra delen – övertalighet med mera – är en konsekvens av att man slår samman olika verksamheter. Man har identifierat 20 områden där det finns samordningsmöjligheter i den gamla beställarorganisationen, och det är det arbetet som så småningom kommer att leda till att vi behöver färre tjänstemän.

Anförande nr 48

Andres Käärik (fp): Förmodligen handlar det inte tjänstemännen utan om den politiska överbyggnaden, där all makt ska centraliseras till ett fåtal landstingsråd i stället för att man har sjukvårdsstyrelser och andra som kan följa den lokala verksamheten och även fatta beslut om den. När man inte behöver serva dem behöver man möjligen färre tjänstemän.

Men detta är ändå en väldigt konstig signal: Man ska komma till rätta med ett problem – underskottet i landstinget – som handlar om 1,6 miljarder eller mer. Då investerar man ytterligare 180 miljoner i underskott för att göra sig av med 200 tjänstemän – det står svart på vitt i tjänsteutlåtandet; 200 är det summerat till. På det sparar man på sikt kanske 50 miljoner kronor om året överslagsberäknat. Man har 1,6 miljarder i underskott, och man sparar 50 miljoner. Ni hade kunnat använda de här tjänstemännen till att öka takten i sjukvårdsförändringarna ytterligare, men det har ni inte kommit på! Förmodligen saknas idéer om hur det ska gå till.

Dessutom menar jag att det är en otroligt felaktig signal som ni skickar ut – att människor från 59 år och uppåt inte kan utföra ett produktivt arbete, och helst ska de gå i pension, och detta trots att hela trenden i samhället är att vi har arbetskraftsbrist! Folk borde jobba längre. De borde inte gå i pension så tidigt. De borde inte ens gå vid 65 utan helst vänta till 66, 67, kanske 68 – av samhällsekonomiska skäl, av det skälet att vi har brist på arbetskraft.

Men här bränner ni av 180 miljoner på ett bräde utan att tänka er för, utan att granska ärendet. Man får det som ett extraärende, i stort sett en dag innan beslutet ska fattas. Det är verkligen att ta väldigt lätt på sin uppgift att hushålla med landstingets pengar och att hushålla med den kunniga arbetskraft som vi har i landstinget och i det här samhället. Det är helt fel metod ni använder!

Anförande nr 49

Landstingsrådet Dahlberg (s): Din definition av hur vi uppfattar anställda tjänstemän över 59 år ställer jag naturligtvis inte upp på, Andres Käärik. Det är den tolkning du gör, och den får stå för dig.

Vår uppfattning är att det finns en stor samlad kompetens i tjänstemannaorganisationen, och den ska vi ta vara på i den nya organisationen. Sedan ska vi också driva på ett förändringsarbete, framför allt i den lokala hälso- och sjukvården. Där hoppas jag att vi

kan ha en fortsatt dialog och samverkan även med oppositionen, så att vi kan hitta bredast möjliga lösningar för det förändringsarbetet.

Jag tror att den förändring vi nu genomför kommer att ge oss bättre verktyg för framför allt kostnadsuppföljning och styrning av den ekonomiska utvecklingen, och det är huvudsyftet.

Anförande nr 50

Andres Kärrik (fp): Lokala diskussionsklubbar behöver naturligtvis färre tjänstemän än riktiga styrelser som kan fatta beslut – det förstår ju var och en. Men då hade ni kunnat använda de här tjänstemännen till att faktiskt öka takten i sjukvårdsförändringarna, få till stånd en snabbare utbyggnad av husläkarsystem, en snabbare utbyggnad av närsjukvård. Men det gör ni inte, utan ni gör er av med allihop, och får ändå betala lön till dem i ytterligare tre år i snitt till en kostnad av sammanlagt 180 miljoner!

Hur felaktig och konstig den här logiken är framgick i slutet av ditt svar, där du sade att landstinget har en rekryteringspuckel framöver – vi har en stor grupp som kommer att gå i pension de närmaste 5–10 åren. Och så sade du att ni gör det här för att möjliggöra kunskapsöverföring. Det var dina ord. Jag kan inte få in i min Nalle Puh-hjärna hur det går ihop.

Om man gör sig av med helst alla över 59 år nu och omedelbart, så skulle det i framtiden underlätta kunskapsöverföringen till dem som man kommer att värva och nyanställa de kommande fem och tio åren! Det går väl inte att föra över någonting då? Alla de som satt på kunskaper är ju då borta sedan länge! Det är en väldigt märklig logik, och den visar hur feltänkt hela ärendet är, vilka felaktiga signaler man sänder ut och hur felaktigt den nya landstingsmajoriteten ser på sitt uppdrag från medborgarna att hushålla med resurserna i landstinget och resurserna i samhället.

De här medarbetarna i landstinget hade behövts för att åstadkomma det som vi alla är överens om – en förändring av sjukvården. Men ni gör er bara av med dem på ett enda bräde och bryr er inte om konsekvenserna.

Anförande nr 51

Landstingsrådet Dahlberg (s): Avslutningsvis vill jag påminna fullmäktige om vad förändringen handlar om. Det är ungefär 850 tjänstemän totalt som det här handlar om, och då kan det uppstå en övertalighet som berör som mest förmodligen 200 personer. Hur många det blir i slutändan får vi se.

Det här med pensionspuckeln handlar helt enkelt om att om man låter det här rulla på som det ser ut i dag får vi väldigt många pensionsavgångar samtidigt, men den här förändringen för med sig att det blir en mer successiv avlösning av den äldre generationen av tjänstemän, så att vi på det viset planar ut det övergångsarbete som krävs där man för över kunskap från dem som slutar till dem som kommer. Det är det

som avses här. Men det kan du och jag prata mer om i något annat sammanhang kanske, Andres Käärik; tiden här räcker inte till.

Tack för frågan, Andres Käärik.

§ 17 Fråga av Chris Heister (m) om beslutet att omedelbart uppvakta regeringen om skatteutjämnningen

Anförande nr 52

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, fullmäktige! Mot bakgrund av det beslut som fullmäktige tog om att vi skyndsamt ska genomföra en uppvaktning kring skatteutjämningsystemet har jag fått en fråga av Chris Heister. Frågan är tudelad och innehåller två led. Därför skulle jag vilja säga: Svaret på frågan är ja – jag har tagit initiativ för att vi snarast ska kunna genomföra uppvaktningen.

Det initiativ som jag tog omedelbart – före jul – var att jag gav landstingsdirektören ett uppdrag att utarbeta ett seriöst underlag för att redovisa de olika kritiska synpunkter som man kan ha på skatteutjämningsystemet och dess utfall för Stockholms läns landsting.

Mot bakgrund av de senaste fyra årens tonläge i denna fråga tycker jag nämligen att det är oerhört angeläget att det underlag som vi levererar inför en sådan uppvaktning är mycket seriöst utformat och väl underbyggt, så att vi kan visa på de skevheter i systemet som vi bedömer som omotiverade och på specifika förhållanden som vi bedömer att systemet inte tar hänsyn till.

Jag vill därför också, med anledning av frågan, lämna besked till fullmäktige att denna uppvaktning kommer att kunna äga rum inom den närmaste tiden. Jag räknar med att inom kort få ett underlag att värdera från tjänstemannaledningen.

Anförande nr 53

Landstingsrådet Heister (m): När man lyssnar till Ingela Nylund Watz inlägg finner man att hennes svar på frågan egentligen borde ha varit: Nej, vi har inte vidtagit åtgärder för att omedelbart uppvakta regeringen för att få till stånd en förändring av skatteutjämningsystemet – vi har tillsatt en utredning. Det borde ha varit svaret på den fråga jag har ställt.

Jag tycker att det är allvarligt att majoriteten struntar i fullmäktiges beslut. ”Omedelbart” har en betydelse. Går man till Svensk synonymordbok och tittar vad begreppet ”omedelbart” betyder finner man: genast, ögonblickligen, ofördröjligen, ögonaböj. Jag är ganska övertygad om att de flesta människor uppfattar ordet ”omedelbart” på just det viset – utom då majoriteten här i landstinget. Här har man uppenbarligen en egen liten röd ordbok där det står någonting annat. Uppenbarligen står där ”utredning” – inte står det ”omedelbart” i alla fall!

Det här visar på, tycker jag, att man inte ser den här frågan som viktig. När vi hade diskussionen den 26 november när beslutet togs – det är nästan två månader sedan – ville vi förhindra den skattechock som länets invånare står inför 2003 genom att omedelbart få till stånd en uppvaktning för att åstadkomma förändringar inför 2003. Det har Ingela Nylund Watz och den nya majoriteten inte gjort. Hon har uppenbarligen – kanske nyligen, när jag ställde frågan – gett landstingsdirektören i uppdrag att göra en utredning. Jag tycker att detta är en anmärkningsvärd hantering av en så viktig fråga. Utjämningskatten, den här straffskatten som vi drabbas av, är ju det i särklass största ekonomiska problemet för vårt landsting, för vår region. Den innebär att ni har tvingats höja skatten med 1:30. Trots det har ni ett stort underskott, och ni kommer inte till rätta med de ekonomiska problemen. Det hade vi gemensamt kunnat göra någonting åt, om ni hade följt fullmäktiges beslut. Varför har ni inte gjort det, Ingela Nylund Watz?

Anförande nr 54

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag vill bara i all stillhet reflektera över det faktum att det sätt på vilket den tidigare landstingsmajoriteten, främst företrädd av Moderaterna, har hanterat denna fråga på och det tonläge i vilket det har skett – utan större seriositet och i en anda av konfrontation – faktiskt tarvar att vi nu gör ett ordentligt arbete så att vi kan vinna något slags respekt när vi nu ska uppvakta regeringen i frågan. Jag tror nämligen att det är mycket bättre att ha ett gediget underlag med sig, som bygger på en ordentlig genomgång av de sakliga förhållandena, om vi ska kunna åstadkomma en förändring. Man måste nog ha lite mer att komma med än ett allmänt bullrande röstläge för att åstadkomma förändringar i Sveriges riksdag.

Jag hävdar att det nog är mer produktivt för Stockholms läns landsting att ha ordentligt på fötterna när vi ska uppvakta statsmakterna i denna fråga. Annars tror jag nämligen att vi riskerar att hamna i samma konfrontativa diskussion igen med övriga landets riksdagsledamöter i denna fråga som vi har haft under de gångna fyra åren, och det tror jag inte kommer att leda till förändringar, Chris Heister.

Men jag upprepar mitt besked: Vi har inom kort ett ordentligt underlag i denna fråga från den yttersta tjänstemannaledningen. Jag bedömer att vi inom mycket kort tid ska kunna genomföra den uppvaktning som fullmäktige har beställt.

Anförande nr 55

Landstingsrådet Heister (m): När det gäller frågan om seriositet vill jag säga att om fullmäktige tar ett beslut om att man omedelbart ska uppvakta regeringen – vilket fullmäktige gjorde för två månader sedan – får man faktiskt verkställa det beslutet, och det har majoriteten inte gjort. Tvärtom har man enligt vad man nu säger tillsatt en utredning, och sedan får man se om man ska uppvakta regeringen. Jag tycker att majoriteten beter sig ungefär som en hund som blir slagen av husse och som hoppas att husse ska sluta slå om den bara viftar tillräckligt mycket på svansen.

Den här politiken kommer att leda till de problem som vi redan ser och som kommer att bli ännu värre framöver. Jag tycker att det är en oroväckande signal, om den nya majoriteten med ansvar för finanserna i Stockholms läns landsting är så okunnig om utjämningskattens effekter att man *nu* måste tillsätta en utredning för att ta reda på vilka de effekterna är för att man ska kunna uppvakta regeringen. Jag tycker att Ingela Nylund Watz svar i alla delar är oerhört avslöjande och visar att man inte tar utjämningskatten på allvar, att man inte ser den här saken som landstingets i särklass största ekonomiska problem och att man de facto inte är intresserad av att kraftfullt driva den – tillsammans med oss i övriga partier här i landstinget.

Anförande nr 56

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Jag vill bara avrunda genom att säga två saker.

För det första är inte skatteutjämningsystemet det enda problemet i Stockholms läns landsting om man ser det ur ett ekonomiskt perspektiv. Inte minst i budgetdebatten försökte vi ändå redovisa att vi har bekymmer som är hemkokta med kostnadsökningstakt och annat. Men låt oss lämna det därhän.

För det andra säger Chris Heister att vi ska se om en uppvaktning ska göras. Nej, en uppvaktning *ska* genomföras. Vad jag försöker redovisa här är att jag vill ha och har beställt ett seriöst underlag för att vi inte ska behöva komma in i Regeringskansliet och tappa ansiktet. Jag vill ha ett seriöst underlag som gör att vi också kan bemötas med respekt och föra en saklig diskussion med statsmakterna om skevheter, brister och fel i systemet och de specifika förhållanden som råder i Stockholmsregionen.

Att genomföra en uppvaktning med Chris Heisters tonläge, som man uppenbarligen skulle ha gjort om det hade varit en annan majoritet här i landstinget, tror jag hade renderat oss föga förståelse och mycket höjda ögonbryn i Regeringskansliet och därmed mycket små möjligheter att i grunden uppnå de förändringar som jag tror att vi kommer att kunna söka stöd för ganska brett här i salen. Jag tror dock inte att Moderaterna kommer att gilla det arbetet, men det är en helt annan sak.

Anförande nr 57

Landstingsrådet Heister (m): Skälet till mitt tonläge, till att jag är upprörd, till och med arg, är ju att den nya majoriteten inte genomför landstingets beslut att omedelbart uppvakta. Då hade ju Ingela Nylund Watz eller Dag Larsson, som då var företrädare för majoriteten i de här frågorna, fått säga det som Ingela Nylund Watz nu sade, så att vi hade fått det ställt under proposition. Men det gjorde man inte, utan då smet man ut med svansen mellan benen genom att biträda det yrkande som vi borgerliga ledamöter hade lagt fram i landstingsstyrelsen. Jag tycker inte att man kan arbeta på det viset. Det är skälet till mitt tonläge. Och jag lovar dig, Ingela Nylund Watz, att jag kommer att jaga dig tills du börjar jaga regeringen för att vi ska få en ändring av det här skatteutjämningsystemet.

Anförande nr 58

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Det ska bli intressant att ha Chris Heister flåsande i hälarna i denna fråga. Låt oss se vad resultatet av politiken blir, Chris Heister, så kanske vi möjligen om några månader kan föra en annan typ av diskussion.

Mitt besked kvarstår: Jag har tagit initiativ för att se till att Stockholms läns landsting kan leverera ett seriöst underlag till regeringen och den parlamentariska utredning som nu arbetar med denna fråga – till skillnad från hur arbetet i denna fråga har bedrivits de senaste fyra åren. Jag tror – det får historien utvisa – att det kommer att visa sig vara ett mycket mer produktivt sätt att uppnå de förändringar som jag tror att det råder ganska bred enighet om här i salen. Fyra års borgerligt styre i Stockholms läns landsting har sannerligen inte lett till några resultat!

§ 18 Fråga av Maria Wallhager (fp) om iskalla bussar från Tyresögaraget

Anförande nr 59

Christina Lyngå (s): Fru ordförande! Maria Wallhager har ställt en fråga till mig om iskalla bussar med fokus på Tyresögaraget och undrar om jag kommer att se till att passagerarna har varma bussar. Inledningsvis är svaret: ja.

Jag instämmer naturligtvis i din åsikt att bussarna ska hålla en bra temperatur, vilket ju är viktigt för såväl bussförare som passagerare. Swebus har i trafikavtalet krav om att bussarna i trafik ska vara och upplevas som varma. Enligt uppgifter till mig arbetar Swebus systematiskt för att få varmare bussar vid trafikdagens början, men den teknik som finns i dag med så kallad rampkoppling vid varje ramp är inte fullt optimal i förhållande till den tekniska utveckling som skett när det gäller bussarna. Swebus arbetar i ett projekt tillsammans med Busslink och Linjebuss om detta.

Den mycket kalla period som vi har haft hittills i vinter har medfört en del akuta problem. Bland annat inträffade det vid ett tillfälle att bränslet tog slut i värmerampen som håller temperaturen på bussarna under natten. Detta medförde att många bussar inte höll tillräcklig temperatur på morgonen, och det är givetvis inte acceptabelt.

Vidare genomförde skyddsombuden en skyddsrund i december där man fann bussar som höll under 10 grader. Dem fick man då alltså inte ta ut i trafik.

Swebus har, liksom Linjebuss och Busslink, ett föreläggande från Arbetskyddsstyrelsen till den 1 februari 2003 att bussarna mot vite ska hålla en viss minimitemperatur vid uttag av buss. För närvarande arbetar Busslink vid samtliga verkstäder med en systematisk och noggrann undersökning av samtliga bussar för att säkerställa att all teknik fungerar för att värmen ska hållas i bussen, för både förare och passagerare. Du kan vara övertygad om att jag tänker följa upp det här.

Anförande nr 60

Landstingsrådet W a l l h a g e r (fp): Tack för svaret, Christina, och tack för att jag fick se det i förväg. Det var väldigt trevligt.

Detta kan te sig som en petitess, en mindre fråga, mot bakgrund av den debatt som vi just har haft om skatteutjämningen, men det är faktiskt så att vi som sitter här i salen och de som lyssnar på oss utanför den har uppmärksammat att vi lever i ett kallt land. Det här är ett återkommande bekymmer för kollektivtrafiken i Stockholm. Jag tycker att det är lite anmärkningsvärt att vi inte ännu har kommit till skott med att anpassa vår kollektivtrafik efter de normer och de väderförhållanden som finns här i Stockholm. Jag inser att det här kastar en del smuts på den tidigare majoriteten, men jag är helt övertygad om att vi tillsammans, inte minst från SL-styrelsen och från SL:s regionala styrelse, måste ta det här bekymret på allvar.

Den artikel som föranledde den här enkla frågan var införd i Stockholm City den 17 december. Det var så pass allvarligt att 70 av 220 bussar belades med körförbud och fick tas ur drift. Som du säger i ditt svar hänvisar man till att bensinen tog slut och till den mänskliga faktorn, men du och jag har ett övergripande ansvar, nämligen att se till att vi får en bättre arbetsmiljö för de chaufförer och tågförare som jobbar i kollektivtrafiken. De var tvungna att köra med handskar på under de aktuella dagarna för att inte förfrys sina händer.

Vi har också ett gemensamt uppdrag att öka andelen kollektivtrafikanter, och det klarar vi inte med iskalla bussar. Därför är detta som kan tyckas vara en petitessfråga en stor och avgörande fråga. Hur ska vi jobba för att vara kundorienterade? Hur ska vi jobba för att få fler busschaufförer och för att göra deras yrke attraktivt, och hur ska vi arbeta för att få fler trafikanter?

Du berör delvis detta i ditt svar om också inte riktigt fullt ut, men jag är övertygad om att vi är ganska eniga i de här frågorna. Det är ändå viktigt att uppmärksamma dem. Du och jag får väl vid tillfälle åka ut och mäta temperaturen i bussarna. Vi får också bevaka frågan så att den inte glöms bort. I så fall kommer vi inte att kunna behålla våra busschaufförer och trafikanter som vill åka.

Anförande nr 61

C h r i s t i n a L y n g å (s): Vi ska redan nästa vecka ha ett inledningssammanträde med södra regionstyrelsen, och jag har bett att då få en föredragning dels om hur det hittills har fungerat, dels om vad det är för ett projekt som Linjebuss, Swebus och Busslink arbetar med. Vi kan återkomma också till det.

Välkommen in i SL-trafikgänget förresten! Vi ska om ett par veckor anordna ett internatmöte där vi kan ta upp också det här. Det är självfallet angelägna frågor. Det är inte trevligt att stiga in i en kall buss på morgonen, och det är inte heller roligt att köra den, så vi är helt överens.

Anförande nr 62

Landstingsrådet *Wallhager* (fp): Det vore intressant att se om du i regionstyrelsen kunde lägga in ett uppdrag om hur man ska kunna undvika det här bekymret under kommande vintrar. Vintern kommer varje år, och det här är inte ett bekymmer som är unikt för denna vinter. Man borde ta fram något program i kanske tio punkter för hur man ska undvika det här. Det kan vi kanske göra tillsammans.

Anförande nr 63

Christina Lyngå (s): Jag har varit med i trafikpolitiken i åtta år. Vi kommer hela tiden med nya uppdrag, och vi är öppna för ständiga kvalitetsförbättringar. Självfallet ska vi fortsätta med det arbetet.

Anförande nr 64

Landstingsrådet *Wallhager* (fp): Tack för svaret. Jag ser fram emot att det blir varma bussar.

§ 19 Interpellation 2002:11 av Cecilia Carpelan (fp) om stöd till våldtagna kvinnor

Anförande nr 65

Landstingsrådet *Sevefjord* (v): Jag ber att få hänvisa till mitt utskickade svar.

Anförande nr 66

Cecilia Carpelan (fp): Ordförande, landstingsledamöter och åhörare! Jag vill först och främst tacka för det utförliga svaret på min interpellation. Vi i Folkpartiet är mycket bekymrade över det faktum att våldtagna kvinnor fortfarande inte får det stöd de behöver få av hälso- och sjukvården. Trots ett stort politiskt engagemang från samtliga partier i landstingsfullmäktige och beslut om konkreta åtgärder har vi uppenbarligen långt kvar till ett bra bemötande och de rätta insatserna för kvinnor som utsätts för mycket allvarliga övergrepp.

Jag är övertygad om att *Birgitta Sevefjord* är angelägen om att förbättra situationen för våldsutsatta kvinnor och barn – även barn behöver sjukvårdens insatser – och anser att de ska slippa bli offer för ett dåligt samarbete mellan olika huvudmän och myndigheter. Men än så länge redovisas bara vackra ord i majoritetens budget.

Vad jag inte blir riktigt klok på är om du avser att arbeta för att det på akutmottagningarna ska finnas tillgång till kurator dygnet runt för misshandlade eller våldtagna kvinnor. Du beklagar att projektet "Kvinnofrid helg- och natttid" inte förlängdes eller permanentades. Jag kan inte se att du är särskilt angelägen om att få i gång en sådan verksamhet igen. Detta är ju en kommunal uppgift, så i första hand kan man förvänta sig att du övertygar Stockholms stad men kanske även andra kommuner om att de bör finansiera ett kuratorstöd.

Ni har i er budget varit mycket specifika när det gäller finansiering av nya satsningar och åtaganden för landstinget, det vill säga att ni har anslagit mycket lite pengar till nya insatser. Där ryms inga kuratorer till stöd för våldtagna kvinnor. Det blir alltså inget alls av det som du tycker vore så bra, om inte kommunen betalar. Det är min slutsats.

Vad säger du? Tänker du agera? Finns det pengar, eller är det bara tomt prat?

Anförande nr 67

Landstingsrådet *S e v e f j o r d* (v): Först vill jag tacka dig, Cecilia Carpelan, för att du ställt den här interpellationen. Du lyfter fram en fråga som är oerhört angelägen för oss alla, kvinnor som män, här i fullmäktige och även utanför den här salen. Men detta är precis som vad vi kan göra mot barnmisshandel en oerhört svår fråga, omgärdad av psykologiska spärrar och problem som vi kanske inte gärna vill se och ta i fastän vi vet att de existerar. De finns också ofta runt oss och i vår egen omedelbara närhet. Jag tror att många av oss av egen erfarenhet vet att kvinnor utsätts för våld i nära relationer, fysiskt, psykiskt och sexuellt. Många av oss har nog kommit i kontakt med det via anhöriga, vänner och så vidare.

Vi har svårt att hantera den här frågan, och jag är därför oerhört tacksam för att du lyfter fram den. Jag tror att det har framgått att det här är ett område som är oerhört angeläget för mig och som jag kommer att jobba med väldigt mycket som landstingsråd under den här mandatperioden. Det är en del av det jämställdhetsarbete som den nya majoriteten har lyft fram och som vi också har hållit fram på ett ganska omfattande sätt i vår budget. Vi markerar där också att vi ser mäns våld mot kvinnor som ett folkhälsoproblem som det är allas vårt ansvar att bemöta och bekämpa på alla de sätt som vi bara kan.

Utgångspunkten för att du ställde interpellationen var att det lades fram en undersökning som visade att ca 300 kvinnor som sökt sig till två akutmottagningar fick – det kan man uttolka av undersökningen – otillräcklig hjälp. Det gällde psykologisk hjälp, men det är också så att väldigt många kvinnor inte kom till återbesök på mottagningarna.

Uppenbarligen finns det ingen eller nästan ingen uppföljning av vad som händer fysiskt och psykiskt med de här kvinnorna efteråt. Vi vet att kvinnor som utsätts för sexuellt våld – det våld som du pratar om och det som vi diskuterar just nu – många gånger blockerar sig. De problem som våldet i sig medför kanske visar sig många år senare på olika sätt, i form av psykiska problem, att man inte fungerar på sin arbetsplats eller i relationen med sina närmaste, till sin man och så vidare. Det är jättelika problem.

Min önskan är att vi här i landstinget skulle återuppta det samarbete som vi hade under den förra period när s, v och mp hade en majoritet. Alla partier deltog i ett arbete emot våld mot kvinnor – vi sade då kvinnomisshandel, men i dag talar vi mer i klarspråk, om att det handlar om mäns våld mot kvinnor.

Jag upplevde det arbete som vi då bedrev som väldigt framgångsrikt och konstruktivt. Från alla partier satte vi oss ned och diskuterade hur vi ska göra för att lösa de här problemen. Det handlar inte bara om pengar. Du pratade tidigare om hur mycket pengar vi har avsatt i budgeten. Det här är någonting som vi alla vill göra, men varför blir det inte gjort? Varför fungerar det inte på ett tillfredsställande sätt på akutmottagningarna?

Varför fungerar det inte ordentligt inom sjukvården och på barnavårds- och mödravårdscentraler? Jag tror att det egentligen inte i första hand rör sig om pengar utom om de psykologiska spärrarna, svårigheten att se problemet och hur vi ska hantera det.

Jag skulle önska att vi tillsammans kunde återuppta det partiövergripande arbetet och så snart som möjligt sätta oss tillsammans, under tidig vår, och diskutera hur problemet ser ut, gå igenom de resurser som vi har och var det inte fungerar inom sjukvården, vad vi kan göra som landsting, vilka riktlinjer ska vi ha och hur ska vi driva på det här arbetet för att det ska fungera på bästa sätt.

Du har lagt fram ett förslag om kuratorer till exempel på akutmottagningar. Så har det varit tidigare. Jag vet inte huruvida sådana kuratorer finns på alla akutmottagningar i dag. Jag vet att så varit fallet till exempel på SÖS, men jag har inte hunnit sätta mig in i den frågan. Det handlar inte bara om en kurator och inte om pengar utan om hela vår inställning. Vi måste lyfta fram det här. Det är ett viktigt arbete.

Det är lite synd att det är så få här inne i salen just nu. De flesta är ute och äter lunch. Vi diskuterar ett oerhört viktigt område, men det här är kanske också lite symptomatiskt. Om det hade handlat om en annan fråga skulle det kanske ha varit flera personer inne i salen. Jag tror att vi måste börja med oss själva. Låt oss återuppta det partiöverskridande arbete som vi hade förra gången när vi var i majoritet och som vi delvis också har haft under föregående mandatperiod, när vi bland annat gjorde en skrivelse alla partier tillsammans om hur vi ska gå vidare för att utveckla vårdkedjor och så vidare när det gäller våld mot kvinnor och inte minst våldtagna kvinnor. Låt oss fortsätta detta arbete. Det är det första som jag skulle vilja säga nu.

Anförande nr 68

Cecilia Carpelan (fp): Jag har ingenting alls att invända mot Birgitta Sevefjords tanke att vi måste jobba tillsammans, men jag var ute efter ett konkret besked när det gäller de kuratorsinsatser dygnet runt på akutmottagningarna som har funnits. Det kräver trots allts en viss finansiering. Detta är en kommunal uppgift, och du bör därför i första hand tala med Stockholms stad. Är du beredd att omedelbart diskutera detta med Stockholms stad?

Också jag tycker att det behövs gemensamma tag över block- och partigränser för att våldsutsatta kvinnor ska få det stöd som de behöver. Jag tycker att vi ska fortsätta med det gemensamma arbetet.

Jag tänker inte begära ordet igen utan vill avsluta med att önska Birgitta Sevefjord som högsta ansvarig politiker lycka till i detta arbete. Vi i Folkpartiet kommer att noga följa upp vad ni gör och att insatser för våldtagna kvinnor inte stannar vid vackra ord i budgeten. Du kan räkna med och lita på att Folkpartiet kommer att arbeta för att kvinnor som utsätts för dessa vedervärdiga brott möts med både respekt och kunskap när de som allra mest behöver stöd och hjälp av vården.

Anförande nr 69

Landstingsrådet *S e v e f j o r d* (v): Tack för det som du sade, Cecilia. Jag tror att vi kommer att kunna utveckla ett bra samarbete i den här frågan under mandatperioden. Du återkommer till frågan om kuratorer. Jag vill bara påpeka att Vänsterpartiet faktiskt under hela den förra mandatperioden har drivit frågan om att kuratorer ska finnas tillgängliga dygnets alla 24 timmar, det vill säga även på obekvämt arbetstid. Det är ett krav som vi naturligtvis inte släpper bara därför att vi har hamnat i majoritet. Vi ska fortsätta att driva det. Det är oerhört viktigt.

Konkret frågar du vad vi ytterligare ska göra. Som jag sade tidigare skulle jag gärna vilja diskutera också tillsammans med de andra som är engagerade i den här frågan. Jag tror att vi då kan komma fram till ett ännu bättre resultat. Men jag tror att vi nu först måste göra en helhetsöversyn över hur det faktiskt fungerar. Vi måste se i helheter, hur det fungerar ute på våra kliniker i dag, på akutsjukhusen och på vårdcentralerna. Detta är ett arbete som man borde kunna påbörja mycket snabbt både i den medicinska programberedningen och i sjukvårdsberedningarna. Det är ett sådant uppdrag som man skulle kunna ta tag i med en gång.

På KI tar man nu fram en ny promemoria med riktlinjer för hur man ska hantera våldtagna kvinnor. Det är naturligtvis något som vi allihop snabbt ska ta till oss och sprida genom hela sjukvården. Vi har i vår budget antytt – och jag tror att det är mycket bra om vi klarar att göra det, men också det behöver diskuteras – att man skulle behöva ha någon form av central koordinatorsfunktion där man dygnet runt har ett adekvat omhändertagande av misshandlade, våldtagna och psykiskt utsatta kvinnor. Man skulle kanske ha det på ett ställe eller åtminstone börja på den vägen. Jag tror att det skulle behövas, och jag tror att också Folkpartiet har den inställningen.

Samarbetet mellan kommuner och landsting måste utvecklas. Det är naturligtvis en oerhört viktig väg att gå. Vi måste samarbeta bättre inte bara med Stockholms stad utan med alla kommuner. Vi måste utveckla och förbättra samarbetet med kvinnojourerna, Operation kvinnofrid och andra aktörer i den här frågan.

Vårdkedjorna måste förbättras, och det är den medicinska programberedningen som omedelbart borde ta tag i denna fråga. Uppenbarligen är det så att trots att vi i flera år har sagt att vårdkedjearbetet måste prioriteras och förbättras, fungerar det inte riktigt bra. Man skulle kunna ta in detta i den översyn som jag inledningsvis pratade om, för att se helheten.

Jag tror också, vilket vi har lyft fram i vår budget, att man särskilt måste se på de mest utsatta kvinnorna, nämligen de som har psykiska problem och missbruksproblem, ibland också i kombination med hemlöshet. De är de mest utsatta sexuellt, fysiskt och psykiskt av alla kvinnor i vårt län. Den gruppen av kvinnor måste vi visa speciell uppmärksamhet och inledningsvis fokusera vårt arbete på. Det är vad jag skulle vilja säga just nu.

Anförande nr 70

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Våldtagna kvinnor är ju en särskilt utsatt grupp i samhället. Stödet är ofta otillräckligt, vilket också tydligt framgår av interpellationssvaret. Jag vill ta upp några punkter som vi som jobbar med verksamheten har kommit fram till. Det är ju från dem som jobbar direkt med dessa frågor som man kan få bra idéer.

Jag har frågat Kriscentrum för kvinnor, som sorterar under socialtjänstförvaltningen i Stockholms stad, vad som är viktigast i fråga om insatsen utifrån de begränsade ekonomiska möjligheter som landstinget har. Projektet "Kvinnofrid helg- och nattetid", som Kriscentrum drev i samarbete med landstinget, var uppskattat, och man ville ha kvar det, men så blev det inte. På Kriscentrum var man mycket nöjd med det här projektet, och det var även vårdpersonalen och de utsatta kvinnorna.

Det som man från Kriscentrum menade var bra med projektet "Kvinnofrid helg- och nattetid" var att det satt en kurator på Kriscentrum helger och nätter. När någon blev våldtagen eller misshandlad ringde man från akutsjukhuset till kuratorn, som snabbt kunde komma dit för det första akuta krissamtalen, som ofta är det viktigaste. Samtidigt erbjöd man kvinnan fortsatt hjälp och stöd.

Kriscentrum har sedan två år tillbaka ett nytt projekt, "Team för våldtagna kvinnor", ett samarbete med Alla kvinnors hus. Kriscentrum har en mottagning där två terapeuter tar emot våldtagna kvinnor för samtal och där det ges möjlighet att bearbeta sina upplevelser. Erfarenheterna hittills, säger man från Kriscentrum, visar dock att de allra flesta av våra besökare söker hjälp ganska lång tid efter en våldtäkt. De tror att det går att glömma, men minnet av upplevelsorna tränger sig på, och de söker då hjälp på grund av sina symtom.

Också känslor av skuld och skam finns med och gör det svårt att berätta, om det har gått en tid. Därför skulle, menar Kriscentrum, många kvinnor vara hjälpta av ett gott omhändertagande just i akutskedet. Att inrätta en särskild enhet med speciellt utbildad personal skulle säkert också ha sitt värde, under förutsättning att alla som blivit utsatta sökte sig dit, vilket man inte anser självklart.

En annan lösning vore att det fanns tillgång till en akutkurator, som kunde möta kvinnorna just i krisen. Det gäller både våldtagna och misshandlade kvinnor. Det är också viktigt, precis som Birgitta sade, att vi inte glömmar bort de missbrukande våldtagna och misshandlade kvinnorna, de som frekvent gång efter gång blir våldtagna. Också de måste bemötas med respekt och möjlighet till vård.

Sammanfattningsvis tror jag att det nu när vi har en delvis ny organisation genom de medicinska och geografiska beredningarna finns goda möjligheter för oss att samarbeta med staden, med organisationer och med olika myndigheter. Jag tror också att detta är en fråga som vi skulle kunna arbeta med över blockgränserna.

Gunilla Helmerson (m): Herr ordförande, fullmäktige! Det här är en fråga som faktiskt berör oss alla. Jag är övertygad om att det inte finns någon i den här salen som inte känner eller har kommit i kontakt med någon som har blivit misshandlad eller våldtagen.

Det som jag skulle vilja säga i den här debatten är att det åtminstone tidigare har varit så att personal på mödravårds- och barnavårdscentral, på akutmottagningar och i primärvård alltför ofta har tyckt att det här har varit för tungt och svårt att ta i. Man har därför valt att tolka tecken på misshandels- och våldtäktsförhållanden som att de i verkligheten tyder på någonting annat. Det är alldeles för många som snavat i trappor, ramlat på element, slagit sig på sina möbler hemma och så vidare för att det ska vara trovärdigt, men det är enklare att skjuta det ifrån sig på det sättet.

När kvinnorna sedan kommer till en akutmottagning, som det i första hand rör sig om när det gäller våldtagna kvinnor, är bemötandet verkligen oerhört viktigt för att de ska både vilja och våga gå vidare med polisanmälan och annat och sedan också återkomma för de samtal som de förhoppningsvis blir erbjudna. Jag vet att det fungerar bra på sina håll. Huddinge sjukhus är i det här sammanhanget ett föredöme. Där har man under många år gjort så att man så fort en våldtagen kvinna kommer till akutmottagningen kallar på en av de kuratorer som är specialiserade på just mottagande och omhändertagande av de här kvinnorna. Dessa erbjuds sedan vidare stöd.

Birgitta Sevefjord nämnde också särskilt missbrukande psykiskt sjuka och hemlösa kvinnor, och de är ju speciellt svårt drabbade. Man har ibland inom vården men inte minst inom många kvinnojourer och andra sådana verksamheter svårt att ta emot och ta hand om dem. På den frivilliga bas som deras verksamheter vilar har man inte den kunskap och den kompetens som behövs för att kunna hjälpa dessa kvinnor, som är alldeles extra utsatta.

Jag skulle också vilja ta upp problemet med *trafficking*, som är relativt nytt men ökar oerhört mycket. Det vet vi allihop. Även de prostituerade kvinnorna är i en särskilt svår situation. Jag tycker som sagt att vi allihop har ett ansvar i den här frågan. Av det skälet skulle jag vilja att alla som kommer i kontakt med kvinnor som har drabbats av detta är medvetna om de råd som man kan ge. Det är först och främst att man ska försöka dokumentera. Många har kameror, och man kan råda dem till att försöka få hjälp med att ta foton. Framför allt ska man i en hemlig liten bok föra anteckningar om dag och tidpunkt och precis vad som har hänt. Det är det allra viktigaste när man sedan kommer i det skede då man ska försöka bevisa vad som har skett. Det handlar då ofta framför allt om sådant som skett mellan hemmets väggar.

Jag vill påminna om att det inte behöver handla bara om direkt fysiskt våld som våldtäkter och annat, utan att det väldigt ofta börjar med psykiskt våld. Det rör sig om att bryta ned självförtroende och över huvud taget ork och förmåga att göra någonting själv. Man ska naturligtvis också ge rådet att kvinnan ska våga berätta för någon, så att hon har någon att prata med, och även att ta hjälp av kvinnojouren eller av någon annan som kan följa med till polisen när det sedan görs en polisanmälan.

Att jag tycker att vi allihop har ansvar beror på att det, som ni också vet, minst varannan vecka dör en kvinna i Sverige på grund av misshandel. Naturligtvis har hon även i många fall blivit våldtagen, allt som oftast av en för henne mycket bekant manlig person.

Jag vill också ge exempel på sådant som jag tycker skulle behöva vidareutvecklas även på andra håll. Södertörnspolisens har ett väldigt väl utvecklat samarbete både med akutmottagning och med fungerande kvinnojourer i den delen av länet. Man informerar alla våldtagna kvinnor som kommer till polisen om vilka möjligheter de har att få stöd, framför allt från frivilligorganisationer som till exempel kvinnojourer. Alla är inte, efter det som har skett, mogna att ta steget att göra det här offentligt och gå vidare med en polisanmälan.

Det nämndes vidare exempel på vad man skulle kunna göra. Personligen tror jag inte på någon särskild enhet eller något centrum som ska samla ihop kvinnor i hela länet från Singö i norr till Nynäshamn, Järna och Nykvarn i söder.

Anförande nr 72

Christina Berlin (fp): Ordförande, fullmäktige! Precis som många tidigare har sagt känner man ett ansvar i den här frågan och ett behov av att uttrycka något. Jag har suttit i en av länsstyrelsen anordnad grupp som heter Operation kvinnofrid, ledd av landshövdingen. I den fanns flera organ företrädna, som polisen, kriminalvården, Stockholms stad och så vidare. Den har bland annat genomfört annonskampanjer, som ni säkert har sett. Den senaste kampanjen, som delvis blev mycket kritiserad, gick ut på att mäns våld mot kvinnor även drabbar barn. Den bidrog dock till att sätta fokus på en problematik.

Det här är nämligen mycket dolt. Många kvinnor vågar inte anmäla och tala om hur läget egentligen är. Jag tror att vi kan hämta mycket kunskap om vi samarbetar med andra. Jag skulle här vilja peka på att länsstyrelsen har enormt mycket kunskap och att det inom polismyndigheten finns en kriminalassistent som sköter Operation kvinnofrid. Nu vet jag inte hur det kommer att gå i fortsättningen.

Det finns forskare i Uppsala som jobbar just med den här problematiken. Vi har också samlat polischefer och höga kommunala chefer i hela länet kring dessa problem, och de tar verkligen till sig vad som egentligen sker.

Det här är kanske saker som ni redan vet, men jag tror att det är en väldigt viktig upplysning till oss förtroendevalda. Jag tycker att majoriteten eller kanske alla partier borde ta initiativ till en upplysningskampanj om de här frågorna. Det är en tragedi att så många kvinnor dödas. Och hur mår barnen i dessa familjer? Jag tycker att vi måste ta ett samlat grepp på detta i vårt län och i vårt land. Vi har också haft internationella konferenser om det här med polischefer från hela EU där man har diskuterat det här, bland annat *trafficking*.

Jag menar att detta är en oerhört viktig fråga, som vi kan jobba intensivt med. Jag tror att Stockholms län skulle kunna vara ett föredöme. Det är fråga om ett mycket dolt problem, som behöver komma upp i ljuset.

Anförande nr 73

B o e l C a r l s s o n (s): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det är verkligen en angelägen fråga som har tagits upp i interpellationen, och den har lyfts fram med fokus på kvinnor. Det beror kanske på att den undersökning som interpellationen refererar till uppenbarligen omfattade enbart hur kvinnor hade bemötts i vården i de här situationerna. Men nu är det inte bara kvinnor som blir våldtagna. Våldtäkter utövas också mot barn. Kanske mest tabubelagt är det förhållandet att faktiskt också män våldtas.

Förövaren är i de här fallen oftast män, men det är olika grupper som blir utsatta för det här våldet. Jag utgår från att man när den här frågan tas upp och studeras lyfter fram den i ett jämställdhetsperspektiv. Jag tror inte att det är så att män som våldtas i dag får något bättre omhändertagande inom sjukvården. Förhoppningsvis får barn det. De borde få det eftersom de är prioriterade som utsatt grupp.

Jag tycker givetvis att den här frågan är viktig och hoppas utifrån de uppdrag som jag har fått att jag ska ha möjlighet att bidra till att den gås igenom brett och med jämställda förtecken, så att man tar upp alla grupper som blir utsatta för våldtäkt och så att de erbjuds samma möjligheter att få ett relevant och riktigt omhändertagande inom länets sjukvård. Givetvis ska vi samarbeta med de organ, föreningar och annat, som verkar inom det här området.

Jag ser med spänning fram emot detta och hoppas att vi tillsammans över partigränserna ska kunna verka för detta, inte bara för kvinnor utan för alla som blir utsatta för våld på det här sättet.

Anförande nr 74

H å k a n A n d e r s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Nu kom just den fråga som jag hade tänkt beröra upp. Jag kan bara bekräfta det som Boel sade. Jag har tidigare varit förbundsordförande i RFSL, som numera har till uppgift att med hjälp av kuratorer stödja män som våldtas av män. Det är om möjligt ännu mer tabu- och skambelagt, och det är svårt att få bra stöd och vård för detta. Jag vill bara understryka att det är viktigt att också den aspekten finns med. Även om det gäller väldigt mycket färre personer tror jag att det är viktigt att det inte glöms bort.

Anförande nr 75

Landstingsrådet S e v e f j o r d (v): Jag lyssnar med intresse. Det som ni säger är oerhört intressant, och det är en stor kunskap som här förmedlas från talarstolen. Javisst, också män våldtas, och det är kanske det mest tabubelagda av allt. Vi vet att en del av de män som kommer till vårt land som flyktingar har varit utsatta för tortyr där

våldtäkt har ingått. Det visar sig också inom psykiatrin att många av de utlandsfödda män som numera bor i vårt land har psykiska problem förorsakade bland annat av att de har varit utsatta för våldtäkt. Det är något som vi egentligen inte har vågat lyfta fram och prata om eftersom det är så svårt.

När det gäller att eventuellt tillskapa en central enhet, vilket nämnades av Gunilla Helmerson, vill jag säga att det kan ske på olika sätt. Den skulle till exempel kunna inrättas som ett mobilt team. Jag är öppen för alla förslag. Ingenting är beslutat, och inga pengar är heller avsatta för den här typen av verksamhet just nu. Vi måste börja med att försöka formulera vad vi vill göra och vad vi ska prioritera.

Att vi prioriterar det här arbetet tycker jag framgår dels av att det i jobbet som landstingsråd finns ett jämställdhetsansvar, dels av att vi håller på att rekrytera en jämställdhetsrådsgivare som ska ingå i koncernledningen. Också det är något nytt. Det är en åtgärd som den nya majoriteten tror på. Vi lyfter upp de här frågorna till absolut högsta beslutande instans och även till högsta administrativa nivå för att få ett bättre genomslag. Den diskussion som vi nu diskuterar visar att det finns ett intresse och ett behov av att lyfta fram den här frågan.

Jag kan lova er att jag mycket snart väldigt informellt kommer att kalla alla partier till ett första nätverksmöte, där vi ska diskutera hur vi ska gå vidare och vad vi ska prioritera för att inte bara stärka de kvinnor som utsätts för våldtäkt och annan form av psykiskt och sexuellt förtryck. Vi ska också komma åt mäns våld mot kvinnor och hur vi ska kunna skapa ett bättre samhälle. Jag tror också att, som någon sade, Stockholms läns landsting skulle kunna bli ledande i landet. Vi skulle kunna bli bäst på det här om vi samlar, våra resurser, våra kunskaper och våra krafter över partigränserna. Det är min ambition. Jag ser att flera här i salen nickar instämmande till att vi ska göra så. Jag lovar att varje partikansli mycket snart kommer att få en informell inbjudan.

§ 20 Interpellation 2002:12 av Birgitta Rydberg (fp) om biobankslagen ska tillämpas i Stockholms läns landsting

Anförande nr 76

Landstingsrådet R o s (s): Jag hänvisar till det skriftliga svaret.

Anförande nr 77

Landstingsrådet R y d b e r g (fp): Jag ber att få tacka för svaret och för att jag fick det någon dag innan det gick ut med handlingarna. Vi har även fått svaren på våra enkla frågor i förväg. Jag tycker att det är en väldigt trevlig gest, som ger oss möjlighet att läsa på lite.

Jag är väldigt glad, Inger, att du delar min inställning till vikten av att vi ser till att biobankslagen tillämpas. Det är en väldigt viktig lagstiftning, som ska förhindra kommersiell exploatering av vävnadsprov och blodprov som patienter lämnar när de söker vård inom sjukvården. Syftet är att få en ökad hänsyn till patientintegriteten, att få

mera kunskap om och överblick över de banker som vi har av vävnadsprov och blod och att förbättra möjligheterna till systematisk forskning. Även det sistnämnda är en viktig del av lagstiftningen.

Jag tycker att vi måste intensifiera informationen om den här lagen till våra berörda vårdenheter. De stickprov som jag har gjort de senaste dagarna hos personer som jag har kontakt med vid enheter som ska följa den här lagen visar att kunskapen faktiskt brister.

Som jag tidigare sade tycker jag att den här lagen är viktig. Det kan till exempel handla om forskning på aborterade foster, och det är något där alla tycker att det är väsentligt med integritetsskydd. En del kanske tycker att det inte är lika viktigt med en del andra vävnadsprov, men lagen säger att allting är lika viktigt – allting kan vara känsligt.

Jag tror att fler än jag reagerade starkt när Dagens Medicin refererade att direktiven från Stockholms läns landsting till enheterna skulle vara ”kör på som förut”, inte att man skulle anpassa sig till den nya lagen. Även om råden och anvisningarna från Socialstyrelsen inte kom förrän den 6 december, har ju lagen varit känd sedan maj förra året. Skälet till att anvisningarna kom så sent var att Socialstyrelsen ville ta till sig synpunkter från remissrundan, särskilt från de olika blodverksamheterna.

Slutresultatet blev en väldigt bra produkt, som ger mycket god vägledning och som jag tror att de flesta är nöjda med. Men fortfarande finns det inte direktiv i vårt landsting om att skaffa samtycke till lagring av vävnadsprov och blodprov. I det brev som gick ut den 20 december till verksamhetscheferna skriver hälso- och sjukvårdsnämnden och Karolinska institutet att man tills vidare ska tillämpa samma rutiner som tidigare. Sedan konstateras det att man måste hantera patienter som själva aktualiserar lagens rätt att säga nej till lagring av vävnadsprov och blodprov. De instruktioner som finns i det brev som har gått ut handlar alltså bara om vad som ska göras när patienten själv tar upp frågan om lagring av prov och inte vill att det ska lagras, men lagen gäller *all* lagring. Alla ska lämna samtycke till lagring, och till alla prov som ligger i frysboxar ska det lämnas samtycke om de inte ska förstöras efter två månader.

Om det här finns det ingen kunskap och inga rutiner. De stickprov som jag med hjälp av personer i vården har gjort visar att till exempel en av våra kvinnokliniker säger att ”Vi berörs inte av lagen. Vi har inga biobanker.” Vi kan väl vara rätt säkra på att de berörs av biobankslagen. Det finns också andra exempel inom blodverksamheter på att man inte har förstått innebörden av lagen och inte vet hur man ska hantera detta. Den information som gått ut har inte nått ut till dem som hanterar de här frågorna i vardagen, och jag tycker att det är viktigt att vi skyndsamt får ut mera kunskap om regelverket.

Som jag nämnde nyss finns det massor med frysboxar som står runt om i länet med till exempel plasma och blodprov. Det kommer nog att krävas mera personal för att analysera vad vi ska göra med de här proven. En del prov ligger tio år i frysboxarna innan det blir aktuellt att använda dem i någon studie. Lagen säger att proven får sparas bara efter samtycke, om de ska ligga kvar längre tid än två månader.

Jag tycker därför, Inger Ros, att det vore väldigt bra om du kunde ta upp det här med tjänstemannaledningen – hälso- och sjukvårdsförvaltningen, beställarkontoret eller vad det nu kommer att heta – och påskynda att även vårt landsting följer lagen. I det brev som gick ut före jul talar man om att det någon gång under våren skulle komma nya anvisningar. Jag tycker att det här måste skyndas på. Så länge har vi inte möjlighet att vänta.

Anförande nr 78

Landstingsrådet R o s (s): Ordförande, fullmäktige! Först, Birgitta: Jag tycker att det är en självklarhet att vi, som du inledde ditt anförande med att beröra, ska lämna skrivna svar så fort det bara är möjligt. Jag tycker att det är viktigt att man får tillfälle att förbereda sig. Det gäller för båda sidor, så detta ska jag försöka att fortsätta med.

Jag delar också din uppfattning, Birgitta, att den lag som har införts naturligtvis är oerhört viktig. Därom är vi rörande överens. Däremot måste jag säga att jag blev lite förvånad när jag fick din fråga, som hade formuleringen: Är det rimligt att Stockholms läns landsting inte ska tillämpa lagen? Jag tycker att det var en lite konstig tolkning av artikeln i Dagens Medicin. Det är självklart så att lagen ska tillämpas, men den bedömning som har gjorts är att det kanske blir något försenat därför att det var viktigt att vänta på Socialstyrelsens råd och anvisningar. Det är en uppfattning som jag delar därför att det är viktigt att få en enhetlig tolkning av lagen, så att det här sker på ett så bra sätt som möjligt.

Jag gör efter att ha jobbat med den här frågan bedömningen att Stockholms läns landsting har varit mycket aktivt i sammanhanget eftersom man redan för ett halvår sedan – jag tror att det var i juni – tillsatte en styrgrupp som jobbade med hur man skulle förbereda genomförandet av den här lagen. Vår rekommendation efter det arbete som har pågått hos oss har även antagits av Landstingsförbundet, som rekommenderar också övriga landsting att avvakta Socialstyrelsens råd och anvisningar för att tillämpningen av lagen ska bli så lika och så bra som möjligt.

Jag vill bara be dig, Birgitta, att om du begär ordet igen kommentera den här saken innan jag gör ett avslutande inlägg. Du sitter ju i styrelsen för Socialstyrelsen. Tycker du att det är rimligt att det tar så lång tid innan man får råd och anvisningar för hur man ska tillämpa en ny lag? Kan du tänka dig att i framtiden agera för att det här ska gå lite snabbare?

Det är naturligtvis både ur kostnadssynpunkt och ur säkerhetssynpunkt för patienten viktigt att vi har en enhetlig tolkning av en sådan här viktig lag. Den del av lagen som berör att man inte ska kunna använda lagring i vinstsyfte tillämpas redan från och med den 1 januari. Den andra delen, som du vädjade till mig att snabbt och skyndsamt vidta åtgärder för, är redan tillgodosedd. Anvisningarna från Socialstyrelsen finns nu, och arbetet är i full gång på alla nivåer för att informationen till all personal som ska arbeta med de här frågorna ska bli så bra, så tydlig och så korrekt som möjligt.

Därmed anser jag att jag har svarat på interpellationen.

Anförande nr 79

Landstingsrådet R y d b e r g (fp): Jag tycker att det är illa att Socialstyrelsen kommer så sent med råden och anvisningarna, men det är inte något som den politiska styrelsen för Socialstyrelsen är ansvarig för. Det är tjänstemännen som hanterar detta. Beträffande de flesta råd och anvisningar fattas beslut av verksledningen. Just det här var faktiskt ett samrådsärende, där styrelsen fick möjlighet att lämna sina synpunkter, men det är ändå verksledningen som hanterar de här frågorna.

Råden och anvisningarna har ju inte nått ut ordentligt, och jag ville skicka med synpunkten att det var lite tänkvärt när stickprovskontakter i slutet av förra veckan visade att de som hanterar det här i vardagen inte riktigt hade förstått vad som gäller, även om det brev som sänts ut har gått till verksamhetscheferna. De som sysslar med det här har inte insett att de berörs av det. Jag ville förmedla till dig att när det såg ut så i varje fall för fyra, fem dagar sedan vore det kanske idé att ta en kontakt med tjänstemannaledningen och förmedla detta. Det är inte på bara ett ställe som det inte fungerar.

I det brev som gick ut den 20 december står det faktiskt att man tills vidare ska tillämpa samma rutiner som tidigare, det vill säga att man inte ska tillämpa den nya lagen. Det talas då om våren 2003, men jag tycker att det är en ganska lång tid. Vi befinner oss i början av vintern 2003. Jag tror att det vore klokt om du försökte trycka på om att informationen ska spridas ut ordentligt när vi har fått signaler om att den inte har nått ut ännu. Jag hoppades i all ödmjukhet kunna få din assistans till en sådan insats.

Anförande nr 80

Landstingsrådet R o s (s): Ordförande, fullmäktige! I all ödmjukhet, Birgitta, hoppas jag att du lyssnade på det som jag sade. Vi har redan vidtagit åtgärder. Det här arbetet är i gång, och jag kommer självklart att se till att det fullföljs på ett bra sätt. De signaler du ger här tar jag självfallet med mig.

Anförande nr 81

M a r g a r e t a B l o m b ä c k (fp): Jag är ny här i landstingsfullmäktige. Jag forskar på Karolinska institutet och på Karolinska sjukhuset. Jag har forskat mycket tillsammans med kvinnokliniken på prov som man samlar under många år till exempel på gravida kvinnor och på sådana som får blodpropp och för att utreda vilka av de kvinnor som har havandeskapsförgiftning som kommer att få högt blodtryck med mera. Vi har prov som kanske legat tio år i frysboxarna, och det ligger en enorm forskningsinsats bakom dem.

Vi har gjort en del analyser av dem, men vi vill göra många fler. Det är praktiskt taget omöjligt att följa de regler, såvitt jag förstår, som kommer att finnas för blodproven. En av kvinnoklinikens läkare har jobbat hårt med det här. Att man säger att man inte har biobanker där förstår jag inte, för det har man, men de är inte registrerade. För alla forskningsprojekt har man naturligtvis fått tillstånd från etisk kommitté.

Verksamhetscheferna har möjligen fått brevet av den 20 december, men de har icke delat ut det till överläkare och engagerade läkare.

Förteckning över talare
(siffrorna avser anförandets nummer)

Landstingsrådet Heister (m) 1:1, 5, 7, 14, 53, 55, 57
Landstingsrådet Rydberg (fp) 1:2, 8, 11, 18, 20, 22, 77, 79
Landstingsrådet Nyman (kd) 1:3, 9
Landstingsrådet Nylund Watz (s) 1:4, 6, 13, 15, 52, 54, 56, 58
Hammarsjö Göran (s) 1:10, 12
Ifvarsson Mats (fp) 1:16
Landstingsrådet Ros 1: 17, 19, 21, 23, 31, 33, 35, 37, 76, 78, 80
Landstingsrådet Sevefjord (v) 1: 24, 26, 28, 30, 38, 40, 42, 44, 65, 67, 69, 75
Helmerson Gunilla (m) 1:25, 27, 29, 71
Cederfelt Margareta (m) 1:32, 34, 36
Lidwall Pia (kd) 1:39, 41, 43,
Landstingsrådet Dahlberg (s) 1:45, 47, 49, 51
Käärik Andres (fp) 1:46, 48, 50
Lyngå Christina (s) 1:59, 61, 63,
Landstingsrådet Wallhager (fp) 1:60, 62, 64,
Carpelan Cecilia (fp) 1:66, 68,
Karlsson Eivor (mp) 1:70
Berlin Christina (fp) 1:72
Carlsson Boel (s) 1:73
Andersson Håkan (s) 1:74
Blombäck Margareta (fp) 1:81